

ERDÉLYI

3 Lei

Taxa postală plătită în numerar conform
anrebarii Dir. Gen. PTT No. 157.012/1934.

T. „Otthon” Irók és Hírlapírók Köre

UNGARIA

VII., Erzsébet körút 9-11.

BUDAPEST

Főszerkesztő:
dr. Paál Árpád

KERESZTÉNY MAGYAR POLITIKAI NAPILAP
IV. évfolyam, 26 (894) szám. * Péntek, 1935 február 1

Főmunkatárs:
dr. Gvárfás Elemér

Eloszlottak a kormány kebelében a nézeteltérések

Athidaló megoldást találtak, mely úgy a kereskedelemügyi mint a pénzügyi minisztert kielégíti

Bucuresti. Saját tud. Az ellentétek, amelyek a kormány egyes tagjai között a gazdasági kérdések megoldása tekintetében napokon át egyre jobban kiéleződtek, úgy látszik, olyan átmeneti megoldással nyernek elintézés, amelyek részben kielégítik *Slavescu* is, *Manoilescu-Strungă* is. E megoldásra vonatkozólag az illetékes miniszterek nem adnak felvilágosítást.

Kiszivárgott értesülésekből azonban arra következtet a sajtó, hogy ez a megoldás, amelyet a miniszterelnök magáévá tett, a jelenlegi behozatali és kiviteli rendszer kiegészítésében áll és pedig a kompenzáció elvének érvényesü-

lésével, továbbá a behozatali igazolványok kommercializálási jogának kiterjesztésével. A kompenzáció elvének érvényesülése csupán annyit jelentene, hogy az csak bizonyos esetekben az ipar és kereskedelmi miniszter és a Banca Nationala jóváhagyásával alkalmazhatók és esetről-esetre állapítanak meg a Banca Nationalának jutó devizahányadot.

A másik változtatás állítólag abban áll, hogy a behozatali igazolványokat nemcsak a második kategória számára fogják engedélyezni, hanem az első kategóriához tartozó három áru közül kettőre: a gabonára és a fára is.

Mironescu volt miniszterelnök visszavonul a politikától

Kilépett a nemzeti parasztpártból. — A Nemzeti Bank jövődő kormányzójaként emlegetik

Bucuresti. Saját tud. A lapok szerint a nemzeti parasztpárt ismét súlyos válsággal küzd. *Mironescu*, volt miniszterelnök szerdán délután levelet küldött *Mihalachenak*, amelyben közli vele, hogy vissza akarván vonulni a politikai élettől, kilép a pártból s egyúttal lemond minden tisztségéről, amit a pártban eddig betöltött. Így visszaadja szenátori mandátumát is. A lemondás híre nagy meglepetést keltett politikai körökben s általános a vélemény, hogy azokra az ellentétekre vezethető vissza, amelyek *Mironescu* és a párt vezetősége között már a legutóbbi nemzeti parasztpárti kormányzás idején is megnyilatkoztak és amelyek különösen közgazdasági kérdésekben még erősebben kihangsúlyozódtak, amióta a párt új kormányzati programja elkészült.

Maga *Mironescu* azonban nem akart erről nyilatkozni a lapoknak s kitartott az újságírók előtt tett kijelentéseiben amellől, hogy egyszerűen nem akar többé politikával foglalkozni.

Mihalache a délután folyamán felkereste

Mironescut és igyekezett rábírní, hogy vonja vissza lemondását, de rábeszélései eredménytelenek maradtak.

A *Curentul* szerint az éjszaka folyamán egész komoly formában került forgalomba az az értesülés, hogy *Mironescu* a Nemzeti Bank kormányzói méltóságára van kiszemelve, amelynek betöltésére őt találják legalkalmasabbnak, de viszont kívánatos, hogy a Nemzeti Bank kormányzója politikai pártokon kívül álljon. Gr. *Dimitrescu*, jelenlegi bankkormányzó ugyanis, — írja a *Curentul* — a pénzügyminiszteri tárcát fogja átvenni, miután *Slavescu* lemondása mégis bekövetkezik.

Szerdán fontos megbeszélés volt *Vaida* és *Mihalache* között, amelyen *Vaida* teljes hozzájárulását adta a párt új kormányzati programjához, viszont szabadkezet kért arra, hogy az erdélyi tagozatokban a pártfegyelmet helyreállítsa. A *Manuisták*, természetesen, tiltakoznak ez ellen, mert szerintük, ők többen vannak, mint a *Vaidisták* s a fegyelem helyreállítása, — mondják ők, — az erdélyi központ feladata.

Eckhardt Tibor lemondott a genfi Népszövetségnél viselt magyarországi megbízatásáról

Budapestről jelentik: *Eckhardt Tibor* szerdán levelet intézett *Gömbös* miniszterelnök-höz, amelyben bejelenti, hogy nem vállalja tovább Magyarország népszövetségi képviselőiét. Lemondását azzal indokolja, hogy a közte és a miniszterelnök között fennálló választójogi meg-egyeződés nehezíti a reformnak a többségi párt-állal való elfogadását. Mivel pedig — tekintettel

régi barátságukra — nem akar a miniszterelnöknek nehézségeket okozni, a választójogi reform tekintetében, arra kéri, tekintse megállapodásukat teljes egészében tárgytalannak.

Politikai körökben nagy érdeklődéssel kísérik *Eckhardt* bejelentését s hír szerint, számos tekintélyes politikus közbelépése várható *Eckhardt* elhatározásának megmáskítása végett

Versenyfutás a nemzetközi politikában

A római olasz-francia egyezmény Európa két legnagyobb latin népének a kezdő és talán megalapozó egyetértését hozta létre. Ez az egyetértés az egymásközötti gyarmati osztozkodást véglegesen elrendezte, s egyúttal megállapította azt is, hogy ketten az európai vonatkozású hatalmi kérdésekben hogyan működjenek párhuzamosan és egymásra figyelően. Az ilyen hatalmi kérdések természetesen végső sorban azt jelentik, hogy gazdasági érdekek tekintetében melyik államnak hová legyen döntő befolyása, kizárólagos beavatkozási területe. Szóval: az európai vonatkozású hatalmi kérdések is — gyarmati kérdések, csak hogy burkoltabban gyarmatiak.

Tehát az osztozkodás megtörtént és az a hatása lett, hogy bizonyos megkönnyebbülés állott be Európaszerte. Az európai politika tekintetében a két latin állam addig egymással szemben álló frontokat vezetett. Egyességük tehát azt jelentette, hogy az ellentétes frontok szembenállása megszűnik, egymásba olvadó felhőgomolygás lesz belőle, s áldásos eső és kitisztulás.

Ilyen kitisztuló látással kezdték áttekinteni, hogy Európán belül a nyugalom Németország megnyugtatójától függ, továbbá a volt osztrák-magyar monarchia területén a belső egyensúly létrehozatalától. Es megállapodtak, hogy Németországnak hajlandók elősegíteni a megnyugvását, ha viszont Németország is biztosítja őket, hogy Ausztriára nem terjeszkedik ki, s így se a Dunavölgy felé, se Olaszország szomszédságába nem nyújtja el állami és népi szerveztségét. Nem lesz tehát Közép-Európának a Balkánra is elnyúló vezető gazdasági hatalma. Ennek a megállító szigete: a független Ausztria, s így lett az európai helyzetrendezés központi kérdése: a csöppnyi kis, lefaragott Ausztria függetlensége. Ugyanide csoportosították az egyezkedő olaszok és franciák a Dunavölgy rendezését is. E csoportosítás szerint Ausztria függetlensége biztosítására az összes közeli és távoli szomszédok egymás javára be nem avatkozási és kölcsönös határbiztosítási szerződést kötnének.

A római egyezménynek ilyen eltervezései bizonyos föltételekkel Németország szempontjából is és a többi érdekelt országok szempontjából is elfogadhatónak mutatkoznak. Németországra nézve leginkább azzal a föltétellel, hogy katonai felségjogait ő is, más nagyhatalmakkal egyenrangúan visszakapja. A többi érdekelt országok pedig szintén úgy tartják, hogy a tervezett egyezmény a be-nem-avatkozás köreinek ilyen vagy olyan értelmezésével szintén elfogadható. Hogy így a francia-olasz körön túl tényleg egész államsorozat látja a római megegyezés nyomán a kiegyezések lehetőségét, — ez a körülmény kellett olyan megkönnyeb-ülő érzést Európaszerte.

Azonban Oroszország kimaradtnak érzi magát ebből a megnyugvás felé közelítő Európából. Ő a maga ázsiai oldaláról, Japán felől támadásokat vár maga ellen. A sárga faj „imperialista” törekvésének az előretörését, ahogyan az orosz világgazdasági törekvések szeretik elkeresztelni az ázsiai fajoknak a saját természetes területükön való megélni akarását. A keresztényellenes bolsevizmus állama tehát ke-

Szekfű
Gyula:**BETHLEN GÁBOR**Leszállított ára
egészvászonkötésben
320 lel helyett csak
120 lei.(316 oldal). • Rendkívüli kedvezmény, csak az Erdélyi Lapok
olvasói számára.

A Magyar Szemle Társaság kiadása.

Kapható: az Erdélyi Lapok könyvosztályánál.

resztsháborút akarna szervezni Japán sárga-fajú nagyhatalma ellen, a maga javára lekötöni akarja a hátában lévő Európát. Ezért sürgeti Franciaországot, hogy Európa keletére nézve hozza létre az úgynevezett „keleti egyezmény“-t, mely különösen Németországot és Lengyelországot tenné Oroszországnak biztonsági háttérévé.

Oroszország e sürgetésben Franciaországnak a németektől való atavisztikus félelmét igyekszik láptalni, s úgy tűnteti föl a maga keleti egyezményét, mint amellyel Németország kelet felől is bekerítődne, ha Franciaország ellen mozdulni akarna. Amellett Franciaország keleti szövetségeseinek, a kisantant és a Balkán-szövetség államainak is meglevő határaik védelmére a keleti egyezmény tervezetében kölcsönös segélynyújtások rendszerét kínálja. Ez a csábító föltétel van Oroszország keleti egyezményében Franciaország és keleti szövetségesei számára. Valójában azonban ez egyezménynek nem más a lényege, mint az, hogy — az egész Európa az orosz bolsevizmus kedvéért Ázsia ellen forduljon.

Az ügyeskedő beállítással, s különösen a francia külpolitika német féltékenységének fölkelésével ezt a keleti egyezményt sikerült előtérbe tolni. Vele a megnyugvás felé indító olasz-francia római megegyezést mintegy háttérbe állították. Így ennek a római megegyezésnek a nagyszabású benemavatkozási elképzelését kitélték a bolsevista világpolitika beavalkozásának. Most a római és a keleti egyezmény versenyé folyik előttünk a nemzetközi politikában.

Anglia Európának is nagyhatalma, de Európán kívül is áll; világhatalomban is érdekelt, sőt vezető tényező. Ahová áll, oda el is dönti a helyzetet. Minden eddigi jel szerint Európának, a szárazföldi Európának végleges békéjét szeretné megszilárdítva látni. Míg azonban Franciaország németellenessége fel nem oldódik, addig ez a megszilárdulás elő nem állhat. Mikor Anglia biztosítva látta, hogy Franciaország és Olaszország között közvetlen tárgyalások lesznek, az így kialakuló közeledések további erősítésére kínálta föl a francia kormánynak azokat a tárgyalásokat, melyek most csütörtöktől kezdve jövő hétfőig fognak tartani Londonban. Ezek a londoni tárgyalásokon Anglia a németekhez való közelítésnek, s az

orosztól való tartózkodásnak a szószólója kíván lenni. Legalább is így szólnak az angol gazdasági érdekeltségek értesülései, melyeket pedig alaposnak tekinthetünk, mert hiszen a dolgok mélyén ezek a gazdasági érdekeltségek az angol politika meghatározói.

A római és keleti egyezmény versenye tehát most kellene, hogy eldőljön Londonban. Mindenfelől azt jósolják, hogy sokkal szövevényesebb a probléma, semhogy pár nap alatt eldőlni tudjon. Ami azt jelenti, hogy tovább is fog tartani a római és a keleti egyezmény versenye. Tovább is tart a versenyfutás Európa és — Ázsia között, s a nagypolitika messzi elnyúló hatalmaskodása és az egyszerű emberek szelid, munkás, magába vonuló békeakarása között.

Felvételt hirdet az Irgalmas-Rend Tartományi Főnöksége

A romániai betegápoló irgalmasrend felhívással fordul azon ifjakhoz, akik hajlandóságot éreznek magukban a szerzetesi életre és a betegápolással kapcsolatos munkára. A rendbe azon ifjak vétetnek fel, akik a 18. életévüket betöltötték, az államnyelvet bírják és legalább négy középiskolai végzettségük van. Erettségi bizonyítvánnyal folyamodók előnyben részesülnek. A sajtókezüleg megírt kérvényüket a következő okmányokkal szereljék fel:

1. Keresztlevél és születési bizonyítvány. 2. Állampolgársági bizonyítvány. 3. Bérnyomást bizonyítvány. 4. Orvosi bizonyítvány. 5. Plébániási bizonyítvány, zárt borítékban. 6. Erkölcsei bizonyítvány a világi hatóságtól. 7. Szülői beleegyezés, amelyben a szülők kijelentik, hogy a szerzetbe lépő fiuktól a jövőben semminéven nevezendő támogatást nem várnak. 8. Iskolai bizonyítvány.

Az így felszerelt kérvények 1935 február hó 25-ig bezárólag a Romániai Irgalmasrend Tartományi Főnöksége címére Timişoara (Temesvár), (Str. Sft. Ioan Spitalul Mizericordian) küldendők. Azon ifjak, akiknek az irataiból megállapítható, hogy kérvényüket figyelembe lehet venni, felszólítást kapnak, hogy személyesen jelentkezzenek, amely alkalommal újabb orvosi vizsgálat és a szellemi készütségéről való vizsgálat után a felvételt megkapják és a jelölti időt azonnal megkezdik. A jelölti idő 2—5 hónap, amelynek elteltével az újoncok kezdődik és tartama egy esztendő.

Timişoara (Temesvár), 1935 január hó 28.

Az irgalmasrend tartományfőnöke.

PUSZTA ÉS OLYMPOS

Irta: Márjás Viktor.

A magyar képzőművészet tulajdonképpen csak a múlt század derekán került bele annak az európai áramlatnak a sodrába, amely már nemcsak egy-egy művészeti titokzatos utjait egyengette, hanem medret ásott az általános művészi színvonalnak is. Magyarország politikai helyzetében, a török hódoltság és az utána következő évszázadok után természetesen elsősorban azokat az energiákat rebbentik fel, amelyek az ellenállás törvényei szerint a reáható erők hatása alatt közvetlenül érvényesültek. A művészet le nem kötött és el nem használt szellemi erők divinációs játéka lévén, csak akkor érvényesült, amikor a nemzeti közösség politikai ösztöne megtalálta léteitartásának biztos feltételeit és rugalmasságával ellent tudott állani a nemzeti létét és egyéniségét fenyegető erőknél. Hogy a XIX. század szellemhistóriája hogyan kapott ösztönző erőre a politikai történelem árapályától és hogy ezek a tényezők hogy váltak ismét politikai történelmet formáló erőkké, hogy a Széchenyi Kossuth, Deák kultur- és gazdasági, illetve

a politikai hatalom megszerzésének, sorrend szempontjából drámai dilemmája mennyiben volt szolid és szilárd cement, vagy csak kívül tetszetős vályog építőeleme a magyarság sorsdöntő napjainak, azt a történelmi pszichológia kényes műszerével lehet csak lemérni. Annyi azonban kétségtelen, hogy éppen a történelmi-nek nevezhető idők adnak utbaigazítást arra, hogy a nemzeti ösztön, a nemzeti erkölcsi és szellemi erők mennyire fogékonyak az általános kulturáramlatok felérésére, mennyire tudják a külső hatásokat a nemzeti jellemhez átigazítani és egyéni sajátosságaikkal át- és átszítani.

A XIX. század derekáig a magyar képzőművészet nem élt szerves életet, felbukkant ugyan egy-egy zseni, akikre azonban nem voltak érvényesek a kultura akkori keretei, s szellemükben inkább európaiak voltak, semmint magyarok. Mikor a Madarász Viktor—Székely Bertalan—Lotz Károly triász a művészetek arénájának prondjára lépett, nem volt mögötte nemzeti hagyomány, nem egyengette utját se harcok ellenszenv, se gyámolító megértés, nem gondozott virágokertben nőtt, hanem vadonban, amelyben, igaz, nőttek már előtte is virágok. Madarász, Székely és Lotz egyaránt nagy festők, de talán csak a nagyok

**Végső határidő
1935 február 15!**

Még mindig résztvehet alant felsorolt értékes nyeremények kisorsolásán, ha egyévi, illetve félévi előfizetési díját kiadóhivatalunkhoz akár közvetlenül, akár megbízottaink útján február 15-ig eljuttatja.

Akik 1935 február 15-ig az 1935. évi egész évre szóló előfizetési díjukat kifizetik:

Főnyeremény: Egy teljesen ingyenes római utazás és ötnapos római tartózkodás, 1935 májusában az „Erdélyi Lapok” társasutazásával kapcsolatban.

2-ik nyeremény: Egy teljesen ingyenes Velencébe való utazás és ötnapi velencei tartózkodás, ugyancsak az „Erdélyi Lapok” 1935. évi társasutazásával kapcsolatban.

3-ik nyeremény: Egy „Orion” rádió legszébb kivételben.

4-ik nyeremény: Teljes heti tartózkodás (teljes ellátással) a Püspök-fürdőn. Rádiumos gyógyfürdő, hullámfürdő.

5-ik nyeremény: Tóth Tihamér legszebb műveinek sorozata (5 kötet).

Akik 1935. február 15-ig, az 1935. évi fél-évi előfizetési díjukat rendezik:

Főnyeremény: Egyhetes ingyenes tartózkodás Stana de Valen (Biharfüreden).

2. Egyhetes tartózkodás a Gyilkos-tónál.

3. Egy igen szép eredeti olajfestmény, amelynek értéke 3000 lei.

4. Egy darab legszebb kivitelű férfi, vagy női ezüst „Doxa” óra.

5. Ezer lei értékű könyv tetszés szerinti választékban, kiadóhivatalunktól.

Ezenkívül minden egész évi, vagy félévi előfizetési díj beküldése ellenében ajándék-könyv jár, ahogy ez lapunk más helyén olvasható.

Dr Horváth Richárd

ÉLETÉPÍTÉS

Elvek — gondolatok

A krisztusi életépítéshez szükséges örökértékű elvek gondolatok ragyogó tárháza. Amateur kötés, 112 oldal.

Ara: 60 lei
és porto.

Kapható: az „Erdélyi Lapok” könyvosztályánál.

között vannak olyan különbségek, mint ami lyenek közöttük adódtak. Madarász Viktor sötét pesszimizmusa, fájdalmas reménytelensége árnyékba burkolódzott. Képeit szinte a sötétség forrása öntötte el, a félhomály és homály fontosabb tényezői művészi alkotásainak, mint maga a képtárgy, sőt talán fontosabb tényezői, mint a rajz, vagy a szín. Madarász Viktor történelmi képeinek is van egy láthatatlan főszereplője: a sors. Tragikus, fájdalmasan kuruc lelki lázongásaiban a sors mintegy legyőzhetetlen ellenfél, nyomom kíséri a magyar történelem sorsdöntő pillanatait és eseményeit Székely Bertalan majd minden történelmi képén a halál gyászompája az uralkodó elem.

A meghasonlottság és a nemzeti tragikum festészete ez és hiába gazdagítja Madarász és Székely alkotásait a tehetség és a tudás, szépségükben felemelők, de hatásaikban lesújtók is, mint az egyéni sors, vagy a nemzeti történelem gyászmenete.

Ilyen előzmények után és ilyen korszelem közepette bukkant fel a triász harmadik tagja, Lotz Károly. Apja német, anyja német-névű magyar. Ő maga fiatalágát, kezdő éveit a bécsi Rahl iskolájában kezdte. Osztrák, aztán német, még később európai szellemet szív

Flandin miniszterelnök és Laval külügyminiszter elutaztak Londonba

Az előzetes megbeszélések nem jártak kellő sikerrel. Az angol közgazdasági erők megmozdultak, hogy az orosz-francia közeledést megakadályozzák

Párizsból jelentik: Flandin miniszterelnök és Laval külügyminiszter csütörtök délelőtt elutazott Londonba a hetek óta előkészített megbeszélésekre.

Az angol kormány a londoni tárgyalások anyagára hetekkel ezelőtt kezdő javaslatokat tett, melyekre azonban a francia kormány csak azt jelentette ki, hogy nem alapként, de kiindulási pontként fogadja el a megbeszéléseket. Erre az angol kormány újabb javaslatokat tett, hogy milyen végeredményekre kíván törekedni. Az újabb javaslatok körül volt annyi tárgyalás az utóbbi napokban Laval külügyminiszter és Clark George angol nagykövet között. Ezekre az újabb javaslatokra az angol kormány azt remélte, hogy azok a francia kormányt kielégítik, mert azokban a versaillesi békeszerződés katonai záradékairól való lemondás fejében Németország elé szigorubb feltételeket állított. Nevezetesen: nemcsak a Népszövetségbe való visszatérést és az új fegyverkezési egyezmény elfogadását kívánta előírni, hanem azt is, hogy az európai biztonságrendszer kiépítéséhez Németország a maga részéről még további biztosítékokkal járuljon hozzá.

Anglia ez újabb javaslataira is Franciaország csak tartózkodólag válaszolt és ez az angol kormányban bizonyos csalódást keltett.

Londonból jelentik: Laval szerdán ismételtén tárgyalt George Clark angol nagykövettel. Megbeszélései több, mint másfélóra hosszágú tartottak. Simon angol külügyminiszter ugyanekkor Grandi olasz nagykövettel folytatott tárgyalásokat.

Megrövidítik a hivatalos megbeszélések idejét.

Londonból jelentik: A francia és angol kormány között a Flandin és Laval látogatásának külső kereteire és munkarendjére nézve a megállapodások bizonyos mértékben módosultak. Eszerint a hivatalos megbeszélések idejét megrövidítik. A francia kormányfőriak csütörtök este érkeznek meg Londonba. Pénteken kezdődnek meg a külügyminisztériumban a megbeszélések és egész napon át tartanak. Pénteken

este a külügyminisztérium ebédet ad a francia miniszterek tiszteletére. Szombaton reggel folytatódna a megbeszélések, s délelőtt a francia követségen lesz reggeli. Délután Laval már visszautazik, míg Flandin továbbra is Angliában marad, s vidéki látogatásokat fog tenni egyes barátainál, kikkel nemhivatalos eszmecsere-t folytat a pénzügyi és közgazdasági kérdésekről.

Anglia gyakoroljon nyomást Németországra. Ezt javasolja a francia sajtó.

Párizsból jelentik: A Havas szerda esti közleménye szerint illetékes francia körökben hangoztatják, hogy a londoni megbeszéléseknek csak barátságos eszmecsere jellegük lesz és nem céljuk bármely egyezmény megkötése.

A *Paris Soir* szerint nem kétséges, hogy Anglia — részben Németország megnyugtatása céljából — rá akarja majd bírni Franciaországot, hogy mondjon le a szovjettel való közvetlen megegyezés tervéről. Nem szabad azonban figyelmen kívül hagyni, — mondja a cikkíró. Sauerwein, — hogy Szovjet-Oroszország egyfelől a 100 milliós lengyel-német blokk közé beékelve, másfelől a japánok részéről szorongat-

Az angol nagybankárok és nagyiparosok a németeket is, oroszokat is maguknak szeretnék megtartani

Londonból jelentik: A City nagybankárai az angol-német közeledés politikáját sürgetik, mert az a cserekereskedelmi rendszer, amelyet Németország bevezetett, veszedelmes az angol piacra. A nagyipar viszont Angliának a szovjettel való szorosabb összeköttetését is sürgeti, s ez okból is a francia-orosz szövetség megakadályozását szeretné elérni. Ugyanis az angol nagyipar attól tart, hogy amennyiben Franciaország külön megegyezést kötne a szovjettel, akkor a szovjetpiacot Franciaország teljesen a maga számára hódítaná el. A kérdés tehát annyira bonyolult, hogy a francia miniszterek

2 ezekből

a Bayer-keresztrel ellátott aszpirin-tablettákból elegendő arra, hogy megszabaduljunk a kínzó fejfájástól és gyöttrő reumatikus fájalmaktól. Különlegesen makacs esetekben ugyanaz a mennyiség 2-szer 3-szor naponta

ASPIRIN

va, támogatás nélkül áll. Ha tehát Anglia bármilyen okból nem látja szívesen a francia-szovjet megegyezést, akkor nincs egyéb tennivalója, minthogy nyomást gyakoroljon Németországra a keleti egyezményhez való csatlakozás tekintetében. Sauerwein annak a reményének ad kifejezést, hogy sem a keleti paktum, sem pedig a szovjettel kötendő egyezmény tekintetében Franciaország képviselői nem fogják engedni eddigi álláspontjukból.

háromnapos londoni tartózkodása aligha lesz elég arra, hogy minden tekintetben eredményre vezessen.

Londonból jelentik: A francia miniszterek londoni látogatásával kapcsolatban a *Stur* azt írja, hogy az angolok latbavetik befolyásukat a keleti egyezmény megkötése tárgyában, mert különben Franciaország a szovjettel és Csehszlovákiával fogja azt megkötni, amit Anglia tulságosan egyoldalunak tart.

Gazdasági téren, tekintettel arra, hogy Anglia nem hajlandó az aranyalapra visszatérni és a fontot a francia frankhoz rögzíteni, Flandin tárgyalásai tapogatózó jellegűek lesznek.

magába, és csodálatos játéka a sorsnak — aligha véletlen —, hogy noha ő akarta európaivá tenni a magyar képzőművészet formanyelvét, mégis ő lett magyar, festői nyelvben is, ott is felbukkan valami magyar tájszó, valami leplezhetetlen helyi zamat. Ha Lotz Károly igazi jelentőségét keressük, első sorban azt kell figyelemre méltatnunk, hogy milyen környezetben élt és milyen korszellemben alkotott. Lotz nem folytatta Madarász fájdalmas páthosát és Székely Bertalan peszsimista filozófiáját, hanem átadta magát a szabadon szárnyaló, az élet szépségeit felismerő örömmnek. A szín és vonalak birodalmában olyan könnyed és boldogan derüvel járkált, mint egy, a XIX. századba visszavarázolt ifjú epikureista. Mikor a külföldi évek után szembekerült a magyar Alfölddel, lelkesen végigviharzott a buzatenger kezdetlen és végtelen területein, boldogan fedezte fel a pásztortelést festőiségét, a róna alkonyát, a mérhetetlen eget, az életnek a nagyban és a purányban egyként benne zengő szivdobbanását. És csodálatos, hogy ez a pantheista lélek, a mely mindig inkább az élet napos oldalait látta meg, el tudott fordulni a kor tájképi közhelyeitől, az édeskésre kendőzött alkonyi égtől, a giccses zsánerjelenetektől és olyan erő-

vel-teljesen ábrázolta az alföldi estét, a készülő vihart, olyan fűszeres zamattal érzékeltette a pusztai élet apró eseményeit, ahogy abban a korban talán senki. De Lotz az alkonyban és a viharban nem büntető sorsharagot, nem tragikus végítéletet, hanem a természet örök színjátékának egy-egy festői színjátékát látta. Ha Székely Bertalan kompozícióiban a klasszikus vers szigorú metriumait követte, akkor Lotz komponálása a kötetlen vers. A figurák könnyű és szabad ritmusban kapcsolódnak egymáshoz, a körvonalak szinte melodikus zengéssel kergetődnék s a színek boldog kacajjal vesznek részt ebben az isteni játékban. Lotz mintha meg sem látta volna az élet keserűségeit, nem érdekelték a torz figurák, lelki alkatának megfelelően a női arcok másokban és a női test artisztikus vonaljátékában találta meg azt a területet, ahol kifejezhette magát. Mikor a tájképek, zsánerképek és portrék után a freskófestészetre tért át, magával vitte azt az egész lelki és szellemi rekvizitumot, amely korábbi korszakaiban jellemezte. Freskóiról épp úgy hiányzik Székely Bertalan tömör zártsága, döbbenetes ereje és filozófikus nyugalma, mint ahogy korábbi képeinek is derű és mosoly volt a legjellegzetesebb eleme. Lotz megfestette az Opera

mennyezetét és a Kuria, az Akadémia, a Nemzeti Múzeum, a pesti Vigadó freskóin kívül se szeri se száma nagy és kisebbmértű alkotásainak és noha kimeríthetetlen szellemi potenciával ezernél jóval több képet festett, sehol sincs nyoma az anyaggal való küzdelemnek, sehol nem érezni az alkotás verejtékszagát. Játszi könnyedséggel jutott el a pusztától az Opera mennyezetfreskójáig, az Olimpuszig.

Ha végignézünk a pesti Múcsarnok termében, kétségtelenül érezni valami idegen ízt, valami németes szellemet, de ha meggondoljuk, hogy ezek a képek olyan időkben születtek, amikor a magyar képzőművészet még gyermekcipőit járta és amikor általában a magyar szellemiség legfeljebb ha kialakulóban volt, meg kell állapítanunk, hogy korszerű értékkel mérve ezek a képek nemcsak művészek, hanem magyarok is. A Lotz képei a művészii gyönyörködésen és tanulságokon egyik közvetett bizonyítéka annak, hogy magyar televénynek a magyartalan évtizedekben is volt valami kisugárzó ereje, amely nélkül nincs igazi nemzeti művészet. A nemzeti művészet pedig nem retorika kérdése, hanem önkénytelen emanációja a nemzeti szellem örök körforgásában.

Az ittas sofőr az árokba vezette a kocsi s egy nő meghalt

Szerdán Feniob (Szentjobb) községbe bu-
tott szállítottak egy oradeai teherautón Dél-
előtt jött Oradea (Nagyvárad) felé a gépkocsi,
amelyen a következők ültek: Szabó György, az
autó tulajdonosa, Papp Károly és felesége és
Szevesik Mária munkásnő s a sofőr, Kovács
Károly. Utközben állandóan boroztak. A boro-
zásnak halálos következménye lett. Oradeától
6 kilométerre Episcopia-Bihor (Biharpüspöki)

községben a sofőr annyira berugott, hogy el-
vesztette a kormányt, a teherautó egy telefon-
póznát ledöntve az árokba fordult. Valamennyi-
nyen könnyebben sebesültek, kivéve Szevesik
Mária munkásnőt, aki eszméletlenül maradt a
kocsi alatt. Beszállították a mentők a kórházba,
ahol csütörtök reggelre meghalt. A sofőr a szu-
renesétlenség után elszaladt, de éjjel a lakása
ajtájában elfogták és letartóztatták.

Február 2

a reformátusok báljának napja volt évtizedeken
át. Az utóbbi négy évben nem tartották meg.
Most annál fényesebben fog sikerülni a szombat-
esti estély, amelyen rövid, de annál nívósabb
műsor vezet be a táncot. Dr. Verzár Istvánné
Hevessy Mariska, az egykori ünnepelt szim-
művésznő vette kezébe a műsor összeállítását s
az ő művészi keze garancia a műsor nívójára.
Az estély egyike lesz a szezon legszebb estélyei-
nek. Jegyek előre válthatók a Central drogériá-
ban, a Casa Nationala (volt Széchényi-szálló épü-
lete) és este a pénztárnál, a Katolikus Körben.

Minden szülőnek kötelessége családjával el-
jönni a CAPITOL-ba, hogy végig nezzék az el-
múlt világháború borzalmait és sz. pszéit.

Háborúk háborúja

A nagy világháború 1914-től napjainkig.
Oroszország összeomlása! Trotskij és Lenin
uralomra jutása! Péntek — CAPITOL.

Meghívó. A Szent Vince intézet Má-
ria Társulata február 3-án, délután 5 órakor
színelőadást rendez. Színpadra kerül: „A végzet-
teljes bluz”. Volt társait és barátait ezuton
hívja meg a Mária Társulat.

**A városi és megyei konzervatív párt
új főnöke.** A konzervatív párt oradeai
(nagyvárad) és bihor-(bihar)-megyei tagozatá-
nak felkérésére közöljük a következőket: D.
Angelescu volt szenátor, a megyei konzervatív
párt főnöke a néppártba lépett be. Ennek kö-
vetkeztében Grigore Filipescu, a konzervatív
párt elnöke dr. Gheorghe Petre Gheorghiu
ügyvédet bizta meg az oradeai (nagyvárad)
és bihormegyei konzervatív párt szervezési
munkálataival. A konzervatív párt irodája
Oradeán (Nagyváradon) Str. Tribunalului (v.
Tiszá Kálmán-ter) 12. szám alatt működik. A
párttagozat új főnöke ezuton kéri a város és a
megye régi konzervatív párti tagjait, hogy
címüket juttassák el a pártirodába.

**Az erzsébetvárosi katolikus hívek teadélután-
ja a legényegyletben.** A Csillagváros, Kommen-
dánstrét, Szőlősrét, Wasserstrom- és Sonnenwirth
telepek közös néven Erzsébetvárosnak nevezett
katolikus hívei február hó 3-án, vasárnap dél-
után 5 órakor kápolnájuk miseruha alapja javá-
ra nagyszabású teadélután rendeznek a Köz-
ponti Katolikus Legényegyletben, amelyre ezuton
hívják meg mindazokat, akik városunk legsze-
gényebb kápolnájáért áldozni készek. Szent Er-
zsébet építendő templomára adományokat elfo-
gad a Szent László plébánia.

Az építőiparosok figyelmébe. Felhívjuk az
építőiparos szövetség összes tagjait, hogy a
nemzetvédelmi törvény 1934 július 16-iki rende-
kezése értelmében tisztviselőik és munkásaik
pontos névsorát haladéktalanul nyújtsák be a
titkársághoz (General Moşoiu-u. 4. sz.), hogy azt
a miniszteriumhoz felterjesztesse. Hivatalos
blankekettával és felvilágosítással a szövetség tit-
kársága készséggel szolgál, megjegyezvén, hogy
még a kisiparosok is kötelesek állandó alkalma-
zottaikról névsort benyújtani. Az elnökség.

Kárpitosiparosok gyűlése. Felkérjük az ipar-
testület kötelékébe tartozó összes kárpitos ipar-
osokat, hogy február hó 1-én, azaz pénteken este
7 órakor igen fontos szakmai ügyben az ipar-
oskör helyiségében tartandó gyűlésre teljes
számban és pontosan megjelenni sziveskedjenek.
Az elnökség.

Püspök- és Félix-fürdő kedvezményes jegyek
az ipartestületnél kaphatók. — Olcsó tűzfát kap-
hatnak az iparosok és hozzátartozóik az ipar-
testület hivatalában. Kérjük a megrendeléseket,
mert ezzel a jótékonyintézmények is támogatva
lesznek.

**A Liszt Ferenc Ének- és Zenekar Liszt
operaestje.** A helybeli száztiztagú Liszt
Ferenc Ének- és Zenekar február hó 10-én,
vasárnap este 9 órakor nagyszabású opera-
estét rendez a Központi Katolikus Legényegylet
nagytermében. Előadásra kerülnek Tan-
häuser, Pretiosa, Paraszttücsök, Faust és
Carmen operák gyöngyei. Belépődíj csak 20
és 10 lei. A páratlan művészi eseményre már
most felhívjuk a város egész társadalmának
figyelmét.

**Visszahelyezték Kimpál Gábort a
köztisztviselési üzemhez.** Több, mint har-
minc éve áll Oradea—Nagyvárad város szolgál-
tatában Kimpál Gábor, aki a köztisztviselési
üzemeltetést vezette. Hozzáértő, becsületes, pedáns,
mindig elismerten kitűnő tisztviselője volt a
városnak. A nyelvviszga eredménye alapján
elbocsátották s fellebbezésére minden fórum
megállapította, hogy elbocsátása szabálytalan
volt. Most Mosoiu Tiberiu polgármester szem-
élyesen vizsgálta át a Kimpál iratait és el-
nöki határozattal visszahelyezte régi állásába.
A polgármesternek ez a döntése nemcsak a
tisztviselőket, de a város közönsége körében is
örömet keltett.

Elfogtak egy híres betörőt. Szabó Sándor,
Cantemir (Beóthy Ödön) utcai kerékváltómes-
ter jelentette a rendőrségen szerdán reggel, hogy
éjjel feltörték a műhelyét és onnan az összes
gépzsziákat s drága szerszámokat elvitték. A de-
tektívek azonnal szétmentek a városban s egyik
külvárosi kocsmában, mulatózás közben, találták
Faragó Sándor ismert betörőt. Ráfogták a betör-
ést és a betörő első meglepetésében elszöfta ma-
gát. Kiderült, hogy még el sem adta a szerszám-
okat, csak hitelbe ivott előre az árúkat s így
a szerszámok hiánytalanul visszakérültek gaz-
dájukhoz. A betörőt letartóztatták.

Az oradeai (nagyvárad) színházi iroda közleményei:

— **Megnyitőelőadás.** Ma, pénteken este fél 9
órákor ünnepi megnyitó előadásban kerül szí-
nre Hatvány Lili vigjátéka a Lánc, a prózai együt-
tes legkiválóbbjaival. A Lánc pénteken este fél
9 órákor és vasárnap délután 6 órákor van mű-
soron, mindenkor rendes helyárrakkal.

— **Szombaton délután 6 órákor, 15 és 25 leies
helyárrakkal.** Molnár Ferenc színműve, az Isme-
retlen leány kerül színpadra a premier szereposztá-
sában.

— **Ma éjjel szabad vagyok — szombaton este
9 órákor operett bemutató.** Szombaton este 9
órákor mutatja be a színház az első operett új-
donságot a Ma éjjel szabad vagyok. Szilágyi-
Eisemann nagyszerű szenzációs operettjét, Soly-
mosán Magda, Gábor Mara, Stephanidesz Illy,
Jeney János, Kovács György, Tompa Sándor és
Beregh Béla felléptével.

— **Vasárnap délután 3 órákor, 15 és 25 leies
helyárrakkal.** A Sybill operett kerül színpadra, Soly-
mosán Magdával a címszerepben.

— **Orvos — hétfőn délután 5 órákor 15 és 25
leies helyárrakkal.** Sidney Kingsler világot hódító
színjátéka van a színház műsorán hétfőn dél-
után.

— **Vera Schwartz vendéggjátékok.** Kedden és
szerdán este fél 9 órákor Vera Schwartz, a bécsi
nagy opera szopránénekésnője vendégszerepel a
színházban. Kedden Lehar operettjében, a Mo-
soly országában, szerdán Strauss örökbecsű dal-
játékában a Deneyérben. Mindkét előadást mér-
sékeltlen emelt helyárrakkal tartják meg, az ope-
rett együttes legkiválóbbjaival.

— **Csütörtökön délután 5 órákor 15 és 25
leies helyárrakkal.** A Kék Duna lesz a színház mű-
során, N. Grozuta operabékes felléptével.

— **Rómeó és Julia csütörtökön est. fél 9 óra-
kor.** Csütörtökön este fél 9 órákor Kosztolányi
Dezso új fordításában kerül színpadra Rómeó és
Julia. Julia szerepét Fánves Alice, Rómeót Ko-
vács György játssza. A Rómeó és Julia csütörtök-
ön este rendes helyárrakkal kerül színpadra.

NAPTÁR

Febr.	d. u. 5 ó.	Az erzsébetvárosi római katolikus hívek műsoros, tombolás tea- délutánja a Központi Katolikus Legényegylet- ben.
3		
10	este 9 ó.	A Liszt Ferenc Ének- és Zenekar opera-estje a Központi Katolikus Legényegylet nagyter- mében.
17	este	Sobán-bál a Katolikus Körben.
Március 2	este 9 ó.	A Központi Katolikus Legényegylet műsoros farsangi bálja. Színre- kerül Csiky „Nagyma- ma” című 3 felvonásos vígjátéka.
Március 3	este 9 ó.	Katolikus tanítók bálja a Katolikus Körben.

**A műkedvelő előadások, koncertek, stb. ren-
dezőinek figyelmébe.** Az oradeai (nagyvárad) pénzügyigazgatóság a következő hirdetményt ad-
ta ki: Felhívjuk a bálak, koncertek és színelő-
adások rendezőit, hogy a látványossági adóról
szóló törvény 20. szakasza értelmében a letétbe
helyezett garanciát, amennyiben 15 nappal a lát-
ványosságok befejezése után nem váltják vissza
a jegyeket és nem jelentkeznek a fennmaradó
összegért, azt az állam javára írják és semmiféle
indokra hivatkozva vissza nem térítik.

MOZGÓSZÍNHÁZ

Háborúk háborúja

A világháború eredeti felvételei

— Sajtóbemutató a Capitolban —

Meglepően érdekes és páratlanul izgalmas
filmet perget „Háborúk háborúja” címen a Cap-
itol filmszínház, amelynek tegnapi sajtóbemu-
tatóján az újságírókon kívül több magasrangú
katonatisztet is meghívott a filmszínház igazga-
tósága.

A film a világháborút közvetlenül megelőző
politikai és diplomáciai mozzanatokot s a vilá-
görténelem legvéresebb négy esztendejét örökíti
meg a háboruban készült eredeti felvételek fo-
tográfiai hűségével. Megrázó élmény ez a film
— megrázó élmény és felbecsülhetetlen értékű
történelmi dokumentum. A filmet a legmerészebb
fantáziájú rendező: a történelem készítette, a
világháborút megelőző — illetve a háborút elő-
készítő — politikai és diplomáciai eseményekről
s a négy esztendő világéges pokoli színjátéká-
ról és pusztításairól. A felvételek bravuroz
munkáját még annakidején fotóriporterok, haditudó-
sítók végezték. Hol hihetetlen ügyességgel és le-
leményességgel, hol pedig haláltusáigvívó báto-
sággal és vakmerőséggel dolgoztak, hogy a pá-
nikba és irtózatba rohanó eseményeket megörö-
zítsék a filmszalagon. Ott voltak a nagy offen-
zívák minden műveleténél, szuronyrohamos ver-
fergetegben, városok és erődítmények bombázá-
sánál, égő utcák házsorai között, záróüzés visz-
szavonulások remült zúzavarában; ott voltak a
sullyedő hadihajók mellett, lefotografálták a pi-
lóták életéhalárharcát s a forradalmak utcai iz-
galmaival. A legveszedelmesebb pillanatokban, ta-
lán életük kockázatára árán, remegő kézzel, de
meglepő vakmerőséggel forgatták a felvevőgépet
— s talán nem is gondolták akkor, hogy a vi-
lágtörténelem legborzalmasabb és legizgalmasabb
drámáját készítik... Az egyes eseményekről ké-
szült felvételeket, filmszalagokat most összegyű-
jtötték s a filmképek összedolgozása, egymáshoz
való aplikálása olyan meglepően sikerült, hogy
miként a legvakmerőbb elképzelésű történelmi
dráma, szinte kerek egészként hatnak a világtör-
ténelem legszáguldóbb és legvéresebb eseményei
és meglepetései. A felvevőgépek objektívek, tár-
gyilagosak voltak, a felvevő és vetítőkamarák
nem befolyásolhatják az eseményeket s azok a
maguk megdöbbenő valóságában javítás és sze-
pítés nélkül szaladnak a vásznon. A filmfelvé-
telek tárgyilagos mechanizmusa kétségtelenül
egy új és objektívebb történelemírás elősegítője.
Azért érdekes és izgalmas és a páratlan doku-
mentáló értékkel bíró film, amelynek főszerep-
lői uralkodók, politikusok, diplomaták, hadvezé-
rek s a „nagy játékok” ott statiszták az egész
világ, embertömegek és hadseregek lézióival. A
„Háborúk háborúja”, a maga nemében, a szezon
legérdekesebb és legértékesebb filmje. (By.)

A képviselőházban a belföldi kölcsön felosztásáról szóló javaslatot tárgyalják

Madgearu volt pénzügyminiszter bírálta a kölcsönkibocsátást

Bucuresti. Saját tud. A képviselőház szerda délutáni ülésén a belföldi kölcsön eredmények elosztására vonatkozó törvényjavaslatához Madgearu nagy beszédben szólott hozzá:

— A kölcsönnek, — mondotta, miután ajánlatát fejezte ki, hogy a javaslatot a pénzügyminiszter távollétében tárgyalják, — több célja is volt. Elsősorban a magánosoknál félretett (teaurált) készpénz felszívása, másodsorban a pénzügyminiszter likvidálni akarta az állam függő adósságait, harmadszor likvidálni akarta, legalább részben, a Banca Nationala által adott előlegeket, vértül negyedszer: beruházásokat akartak eszközölni, különös tekintettel a hadsereg szükségleteinek a fedezésére.

Hét és félmilliárd összeget elrejtett magánpénz, de annak teljes előhívása se fedezheti a szükségleteket.

— Mennyi teaurált készpénz van? — vette fel a kérdést Madgearu. — A Banca Nationala fellevele szerint kb. 5 milliárd lei, a külföldi szakértők szerint ez 10—15 milliárdot is kitev. Mi úgy hisszük, hogy 7 és fél milliárd. Ha hozzávesszük, hogy az állam függő adósságai 12 milliárdra emelkednek, hogy a Banca Nationala előlegei 6 milliárdot tesznek ki, s hogy a hadsereg felszerelésének a terve is igényel jó pár milliárdot, könnyen megállapíthatjuk, hogy a kölcsönkibocsátás től jóhiszemű fellevelekből indult ki. Nem lehetett volna a pénzügyminiszter igényeit kielégíteni akkor sem, ha észébeben jegyezték volna a piacon rendelkezésre álló készpénzt.

— Aztán vessük fel a kérdést: alkalmas-e a pillanat a kölcsön kiadására? Ki jelezze kölcsönt, mikor a pénzügyi-állandóság válság? Kétségtelen, hogy az egész világon nagy bizonytalanság uralkodik a stabilizáció kérdésében. Azonkívül nálunk is állandó harc folyik a stabilizáció ellen. De ha ez a hadjárat nem lenne is, az önkéntes gazdasági politikai által okozott pánik megfosztotta az embereket a pénzügyi-állandóságába vetett bizalmát.

— Ezenkívül a költségvetési deficit és a külkereskedelmi mérleg kedvezőtlen volta is erősítették ezt a bizalmatlanságot. A pénzügyminiszter ezt a bizalmatlanságot az arányzáradék bevezetésével akarta eloszlatni, de a nemzetközi pénzügyi-politikai intézkedések semmiesetre se igazolhatták ezt a záradékot. A költségvetési helyzet későbbébejtő. A pénzügyminiszter kétmilliárd rendes kiadást felvett a rendkívüli költségvetésbe, azonkívül a folyó költségvetés 3 milliárdos kiadásai többlettel készült el, ami nem engedhető meg a mai viszonyok között.

— Ezenrészt költség-többlet, másrészt az államháztartás egyszerűsítésének vizsgálata. — mindez nem járult hozzá a bizalom fokozásához. Az első kilenc hónapban 2 milliárd 800

millió költségvetési deficit mutatkozik, nem számítva ebbe bele a rendkívüli költségvetés deficitét, úgyhogy a teljes deficit eddig 4 milliárd 100 millió lei.

Kedvezőtlen előfeltételek között írták ki a kölcsönt.

— Így tehát, — mondotta Madgearu, — a kölcsönt kedvezőtlen előfeltételek mellett írták ki. Ennélfogva az eredmény se lehetett kielégítő. A 2 milliárd 324 millió végeredményből le kell vonni a tisztviselők jegyzését, így tehát 1 milliárd 577 millió marad. De lássuk, micsoda jegyzések vannak? 160 millió blokált lei a Banca Nationalánál, 240 millió a Banca

Nationale és a Casa Monopolurilor jegyzése. Az UGIR adatai szerint a nagyiparosok jegyezték 750 milliót, a bankok, biztosítási társaságok, szállítási vállalatok 250 milliót. Ha mindezeket az összegeket levonjuk, a kölcsön végeredményeként marad 225—250 millió, ami neveltséges összeg. Más szóval: a rendelkezésre álló 7 milliárd készpénzből alig egynegyed milliárdot jegyezték.

— Hol van az önkéntes liberális polgári osztálya és hol van azok hazafias hozzájárulása? A belföldi kölcsönrel véres adót vetettek ki önkéntes hivataltokokra.

— De lássuk a kölcsön elosztását: kétféle adtak a hadseregnek. De ez csak akkor lesz reális, ha a tisztviselők által aláírt összegek szabályszerűen félretételnek. Én efelől nem vagyok bizonyos. Így tehát önkéntes felelnek magukat egy összeg kifizetésére, ami még nincs a kezükben. De tegyük fel, hogy megvan a pénz. Van-e önkéntes elegendő ellenőrző szervük arra, hogy a pénz tényleg rendelkezési helyére jut?

Madgearu azzal fejezte be beszédét, hogy ez az egész pénzügyi művelet kudarcot vallott.

Az influenza-járvány miatt országszerte bezárták az iskolákat

Bucuresti. Saját tud. Az influenza-járvány országszerte terjedőben van. Iasi jelentések szerint a városnak csaknem egész lakossága beteg, az összes iskolákat bezárták. Hasonlóképpen bezárták az iskolákat Galatzban is. Craiovaiban most nyitották meg újból az iskolákat, de egy-egy osztályban alig 5—6 növendék jelentkezett az előadásokon, úgyhogy újból be fogják zárni a tanintézeteket.

Turnuseverinben több, mint 10.000 megbetegedés van. Az iskolákat mind bezárták.

Erdélyben is terjed a járvány. Clujon (Kolozsváron), Timisoarán (Temesvároson), Aulon (Nyenyeden) felfüggesztették az iskolai előadásokat. Chisinevben is dühöng a járvány, egy hétre bezárták itt is az összes iskolákat.

Oradea (Nagyvárad). Az influenzajárvány itt is egyre terjed. A város területén naponként száz megbetegedés történik. Dr. Filip Aurél városi főorvos a járványról munkatársunknak ezeket mondotta: — A város területén lévő iskolákat nyolc napra bezártuk, hogy az influenza terjedését megakadályozzuk. A járvány könnyű lefolyású és eddig egyetlen halálesetét sincs. A középiskolás diákok és diáklányok 40—60 százaléka influenzás beteg.

Érdekes és szerencsés dolog, hogy a járvány nem támadta meg a kisdedöbök növendékeit, itt egyetlen megbetegedés sem történt. Reméljük, hogy a járvány hamarosan megszűnik és az influenza ereje nyolc nap alatt annyira csökken, hogy egy hét múlva megnyithatjuk az iskolákat amelyeket addig éjfélnappal szellőztetünk. A kilencet és padlókat többször luggal lemosatjuk.

— Felhívom a város közönségét, hogy a járvány terjedését csak úgy akadályozhatjuk meg, ha lehetőleg kerüljük a nyilvános összejöveteleket.

Satmar (Szatmár). Saját tud. Az itteni főorvosi hivatal intézkedésére az összes iskolákat szerdán bezárták az országszerte tomboló spanyolnátha járvány miatt. Ez az intézkedés egyelőre február nyolcadikáig szól, de na a járvány addig nem szűnik, meghosszabbítják. A környékbeli falvakban is történtek ilyen-nemű intézkedések.

Targu-Mures (Marosvásárhely). Saját tud. A spanyoljárvány miatt bezárták az összes állami közép- és elemi iskolákat. A középiskolák bezárása egyelőre nyolc napra szól, míg az elemi iskolákban tízezer napig szünetel a tanítás. Az „Unirea” leányliceum 400 növendéke közül 180 beteg. Egyik-másik osztályban a tanulók fele hiányzott az előadásokról, úgyhogy a főorvosi hivatal végül is az állami tanintézetek bezárását volt kénytelen elrendelni.

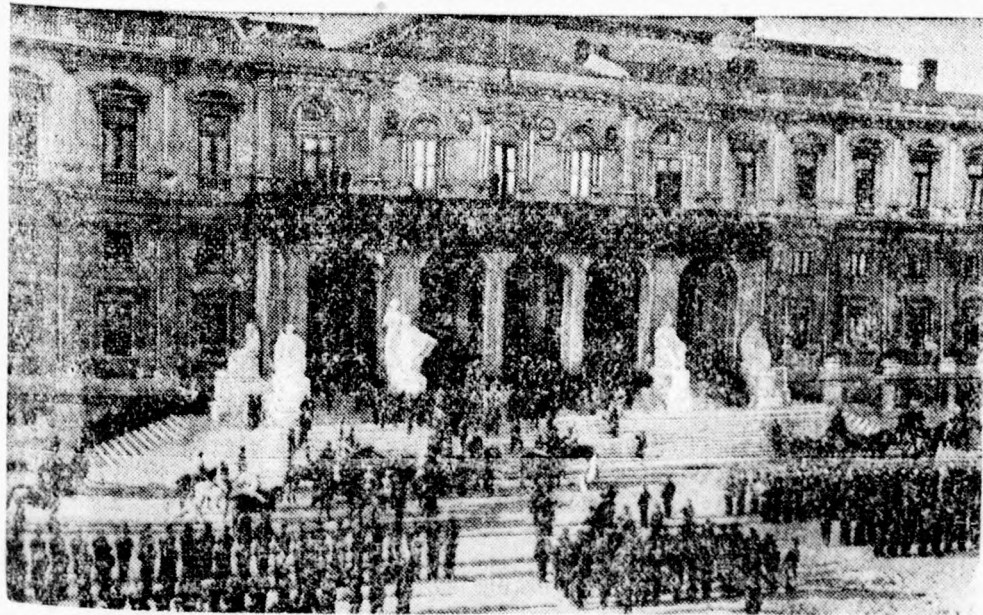
(Timisoara). A kerületi tanfelügyelőség a városi főorvos jelenlétében konferenciát tartott az iskolai tanintézetekkel. Arra való tekintettel, hogy már napok óta igen nagy a hiányzók száma az iskolákban és hogy a gyermekek között influenza lépett fel, elhatározták, hogy az iskolákat bezárják. A városi főorvos intézkedésére úgy az elemi, mint pedig a középiskolákat hétfőig bezárták. A szünet alatt dezinficiálják a tantermeket. A városban egyébként is igen sok a megbetegedés. A villamosvasut alkalmazottai közül például negyvenen betegek. A megyében is több közszobában be kellett zárni az iskolákat, így Sagon, Masloc (Máslak), Remete, Biled (Billéd), Buzias, Liebting, Hittias (Hattyás) és más községekben.

Cluj-Kolozsvár. Saját tud. Szerdán délelőtt városunk egészségügyi hatóságai értekezletet tartottak a városi főorvosi hivatalban. Az értekezlet eredményeképpen a városi főorvosi hivatal a városban dühöngő influenza-járvány miatt elrendelte az összes elemi, középiskolák és óvodák bezárását. A járványszünet hat napig tart és február 5-én ér véget.

Aradról jelentik: A városi főorvosi hivatal a keddi nap folyamán tíznapos járvány-vakációt adott ki mindazon aradi elsőfoku és középfoku tanintézetek számára, amelyek mindaddig még nem függesztették fel működésüket az erősen terjedő náthajárvány miatt. Az aradi római katolikus főgimnáziumot ma szintén bezárják az influenza-járvány miatt. Az intézet növendékeinek negyven százaléka megbetegedett. A gimnáziumban egyelőre hétfőig nem tartanak tanítást.

Bucurestiből érkező jelentések szerint Bucovina-ban, Botusana és Poeni községekben egy hét alatt kilencven gyermek halt meg, mert semmiféle orvosi kezelésben nem részesültek. A gyermekek életkora 2—13 év közötti váltakozik.

Cernaufiban az összes iskolákat bezárták.

Carmona tábornok ünnepélyesen megnyitotta a portugál parlamentet.

február 1.

R

Sabéttvárosi
likus hívek
mbolás tea-
Központi
Legényegye-

erecne Enek-
opera-estje
Katolikus
nagyter-

Katolikus

műsoros
Színre-
Nagyima-
3 felvonásos

manitók báija
s Körben.

rték, stb. ren-

(nagyváradi)

rdetményt ad-

ek és színlelő-

gyossági adóról

ében a letétbe

ó nappal a lát-

váltják vissza

a fennmaradó

k és semmiféle

ítik.

NHÁZ

rúja

felvételi

ban —

mul izgalmas

cimen a Ca-

api sajtóbe-

magasrangú

színház igazga-

lenül megelőző

okát s a vilá-

endejét öröklő

felvételek fo-

nyén ez a film

metetlen értékű

a legmerészebb

készítette, a

a háborút elő-

eseményekről

színi színjátéká-

bravuros mun-

terek, haditudó-

ességgel és le-

megvető bátor-

nak, hogy a pá-

nyeket megrög-

a nagy offen-

nyrohamos vér-

nyek bombázá-

zárótűzes víz-

ni; ott voltak a

grafáltak a pi-

almak utcai iz-

lanatokban, ta-

megő kézzel, de

a felvevőgépet

or, hogy a vi-

legizgalmasabb

eményekről ké-

most összegyűj-

ása, egymáshoz

sikerült, hogy

szü történelmi

nak a világtör-

sebb eseményei

objektívek, tár-

vetítőkamarák

veket s azok a

javítás és szé-

n. A filmfelvé-

kétségtelenül

rás elősegítője

páratlan doku-

nyek fészerep-

naták, hadvezé-

asztál az egész

ek légióival. A

ében, a szezon

meje. (By)

A cári udvarhoz tartozó tizenhétéves leány is le akarta löni Miklós cárt

— Gerasszinovnak, a car politikai rendőrlőnökének emlékirataiból —

II.

1913. Február végső napjaiban hatalmas robbanás rázta meg a Bristol-szállót, amely az egész épületet alaposan megrongálta s négy szobát teljesen romba döntött. Egyik szobában darabokra tépett emberi test maradványaira akadt a rendőrség, aki a szálló személyzetének előadása szerint *Mac Kellog* nevű angol fiatalember a szálló egyik vendége volt. A nyomozás azután kétséget kizárva megállapította, hogy itt egy titkos bombagyár katasztrófájáról van szó, amire nem egyszer volt eset. Az izgatottan, gyorsan, tehát nem elég óvatosan dolgozó terroristák olykor önmagukat végzik ki az időelőtti felrobbant pokolgéppel, amelyet valamelyik politikai vezéralaknak szántak. Erről volt szó jelen esetben is. A szoba lakójának letépett kezében ott volt az összetört üvegeső, amely a pokolgépben a robbantást előidéző szobát. A további nyomozás azt is kiderítette, hogy *Mac Kellog* álnév alatt *Max Schweitzer*, egy ismert terrorista rejtőzött. Ő volt a feje a keresett külföldi terrorcsoportnak. A megtalált szál azután egyre messzebb vezetett. Kiderült, hogy *Schweitzer* egész tömeggyilkosságokat készített elő.

II. *Sándor* cár halálának évfordulóján nagy gyászünnepek készültek, amelyen két nagyherceg s számos előkelő funkcionárius vett volna részt. Ezekkel kellett volna egyesapásra végezni.

Tatarov titkos ügynök ügyessége leplezte le az egész összeesküvést, amelynek valamennyi tagját le is tartóztatták. Egynek kivételével, akinek kilétét mély homály fődte, pedig a banda legveszedelmesebb és legügyesebb tagját kellett benne sejtetni.

Egyideig félig-meddig a véletlen vezetett egy egészen megdöbbentő nyomra. Egy állandó megfigyelés alatt álló egyén igen gyanús börszándékot vitt egy előkelő palotába, a tulajdonos fiatal leányának, *Tatjana Leontjevának* címére. A rendőrség nyomban megjelent a palotában, innen azonban a legdölyfösebben elutasították. Szinte erőszakosan kellett behatolni, hogy a házkutatást megtartsák. A keresett börszándék előkerült, tele a legveszedelmesebb robbantószerekkel. *Tatjana Leontjevát* nyomban letartóztatták s a vizsgálat azt a döbbenetes tényt derítette ki, hogy a *vörös 17 éves lány a legfélelmezből terroristák egyike*. Apja mint jakkucska alkormányzó, a legelőkelőbb külföldi intézetekben neveltette s alighanem külföldön került valamelyik terrorcsoportba.

A világhírű CHARLES BAUDOUIN
egyetemi tanár könyvének magyar kiadása.

MOST JELENT MEG!

Az önfegyelmzés művészete

Gyakorlati tanácsokkal és utbaigazításokkal, segítségére sietünk ezen könyv útján az olvasónak. Minden művelt ember, aki pontos felvilágosítást akar kapni az emberi lélek titkairól, eddig csak a legteljesebben ismeretlen erőiről — olvassa — ezen, eddig már több világhírű művet. Coué Emil, a világhírű pszichológus mellett prof. Baudouin, a lelki gyógyítók és a pszichológus orvosok legkiválóbb képviselője. **Ara 100 lei és portó.**

Kapható kiadóhivatalunkban.

Tatjana bejáratos volt a cári palotába is és küszöbön állott már udvarhölgyggyé való kinevezésére is. Pontos tervet dolgozott ki a cár kivégzésére. A legközelebbi udvari bálon mint virágárus leány jelent volna meg virágkosárba rejtett revolverrel, hogy a cárt közvetlen közelből lelője. Egészen biztosan súlyos elütés várt rá. Befolyásos rokonságának azonban sikerült őt azon a címen, hogy elmebeteg, kiszabadítani. Külföldre vitték s egy drága

gyógyintézetbe internálták. Innen azonban megszökött és Interlakenben, a Hotel Jungfrauban telepedett meg. Elegánsan öltözött, naponta megjelent a társalgóban és a table d'hotelnál. Azt is észrevették, hogy életében érdeklődik egy előkelő megjelenésű, idősébb ur iránt. Borralalokkal sikerült elérnie, hogy külön asztalkáját ebéd alatt az öregur közelében helyezték el. Mindenki ártatlan flörtöt gyanított, míg a katasztrófa be nem következett. Az egyik étkezés alatt *Tatjana* felállt, odalépett a nyugodtan ülő urhoz és browningjával háromszor rá lött és még a földön hörgő áldozatba is bebocsátott néhány golyót. A szerencsétlen *Charles Müller* párizsi milliommós volt, aki minden nyarat Interlakenben szokta fölteni. *Tatjana*, mint kiderült, azért lötte le, mert azt hitte, hogy *Dur-novo* orosz belügyminiszter, aki csakugyan meglepően hasonlított az áldozathoz s még hozzá külföldi utazásai alatt szintén a Müller nevet szokta használni.

A дума aknamunkája és az új terrorcsoportok

Az orosz alkotmány kihirdetése, sőt a дума összehívása sem hozta meg a várt eredményt. A kedélyek nem csillapodtak, sőt most a дума üléseiről csaknem nyíltan folyt az izgatás. Az 1917-es forradalom szereplőivel, *Kerenszkij*vel és *Mitjukov*val már ekkor találkozunk. A visszatért emigránsok szabadon terjesztették a külföldről behozott röpiratokat. Új röpiratok százai jelentek meg. És most az egész izgatás arra vetette magát, hogy a katonai fegyelmet megazítsa s a hadseregben is bomlást idézzon elő. Ez részben sikerült is. *Kronstadt*ban az egyik cirkáló legénysége fellázadt. Veszedelemmé kezdett válni a helyzet *Moszkvában*, ahol a zendülést *Min tábornok* a *pétervári* ezredek erélyes beavatkozásával folytatta el. Nem volt már egyetlen ezred sem teljesen megbízható, csak a híres *szenyovarszki* regiment. Még a cár közvetlen parancsnoksága alatt álló *preobrazsenszki* ezredbe is beférkőzött a mételey.

A terrorista készülődések is tovább folytatók. A szociálforradalmárok mindenféle harci szervezeteket alakítottak, amelyek állig voltak fegyverkezve. A дума mellett állandóan ülésezett a munkásképviselek tanácsa, amely *Trockij* vezetésével a legszélsőségesebb izgatást fejtette ki.

Legveszedelmesebb volt azonban az akkor megalakult maximalisták (bolsevikok) csoportja. Ezek semmitől sem riadtak vissza, hogy pénzre és fegyverekre tegyenek szert. Vakmerő terveket eszeltek ki s azokat, ellentétben szociálforradalmárok alapos előkészítésével, villámgyorsan hajtották végre. Sikerült egy jól megszervezett bankrablást végrehajtaniok, ahol 800.000 rubelt szereztek s egy

ideig ebből fedezték kiadásait.

A rendőrség eleinte csaknem teljesen tehetetlen volt velük szemben mert nem voltak titkos ügynökei, akik ebbe a rendkívül óvatos új szervezetbe beférkőzhettek volna. Akadt azonban végre ilyen ügynök is. *Kievben* maximalista megrohánás történt s ez alkalommal hurokra került egy *Salamon Rys* nevű terrorista. *Rys*re halál várt. Ő, hogy a haláltól meneküljön, beállott titkosrendőrségszolgálatba s első volt, aki végre a maximalista szervezetekbe is bejárását szerzett.

Rys leplezte le, hogy a bolsevikok halálra ítélték *Stolypin* minisztert, aki ellen a legkülönbözőbb merénylletterveket készítettek elő. *Stolypin* ezért hekegig nem mozdult ki hazulról. Erre a merénylők megrohánták *Stolypin* villáját s hiába volt a rendőrség részen a bombák a nyárilak egész előrészt a levegőbe röpítették. Borzalmas rombolást okozott a merénylet, amelynek számos halott és sebesült is esett áldozatul. *Stolypin* hozzátartozói közül is sokan megsebesültek.

A maximalisták vakmerősége annyira ment, hogy nyílt utcán megrohánták azt a 600.000 rubeles pénzküldeményt, amelyet a fővámszolgálat a Nemzeti Bankba szállított. *Rys*nek sikerült ezt a tervet is kiszimatolnia. A pénzt hát erős fedezettel szállították s az utcán a titkos rendőrgyűzők egész hada volt elhelyezve. A maximalisták azonban olyan erővel léptek fel, hogy a rablás részben mégis sikerült, mert 300.000 rubelt elragadtak. Viszont számos veszedelmes terroristát elfogtak.

Maga *Rys* azonban életével lakolt. A terroristák elfogták és mint árulót halálra ítélték.

Meggyilkolták Launitz tábornokot

A cár feloszlatta a dumát, de ekkorra a kedélyek már végképp izgatottak voltak. A munkástanácsok tovább szították a tüzet s a terrorcsoportok egyre vakmerőbb merénylőkre ragadtatták magukat. Ilyen merénylőnek esett áldozatul von der *Launitz* tábornok, *Pétervár* városkapitánya is.

Launitz régi balli nemesi családból származott, rettenhetetlen férfi és kemény katona volt s annakidején vaskézrel fojtotta el a *tambovi* parasztlázadást, ezért a terroristák őt és két segédjét, *Bogdanovicsot* és *Lusanovszkijt* is halálra ítélték. *Launitz* meggyilkolását egy *Kudrjavcev* nevű terroristára bízták. Ennek sikerült is beférkőznie *Launitz* kastélyába, de a tábornok nem volt otthon. A másik kettőn végrehajtották az ítéletet. *Bogdanovicsot* egy paraszt lötte le, miközben kérényt nyújtott át neki, *Lusanovszkijt* egy vasúti állomáson lötte agyon *Maria Spiridonova* terrorista nő. Most tehát *Launitz* volt a sor.

Azev, a terroristából lett titkos ügynök, *Gerassimov* legkiválóbb segítője, megtudta, hogy az új *Orvosi Intézet* felavatási ünnepségén készülnek merénylőket elkövetni. *Launitz* és *Stolypin* ellen. A rendőrség mindkettőjüket figyelmeztette és *Stolypin* nem is

jelent meg az ünnepségen. *Launitz* azonban nem vette komolyan a figyelmeztetést.

Az ünnepség minden zavar nélkül lefolyt s a meghívottak már kifelé mentek, amikor a lépcsőn a feketeruhás ur a tábornok mögé lépett s hirtelen háromszor a nyakszirtjébe lőtt. A törpe browning olyan halkon csettent, hogy már csak azt vették észre, mikor a tábornok lerogyott. A merénylőt elfogták, de kilátást nem sikerült megállapítani. Fejét levágták és szpirituszba helyezték, hogy később esetleg agnoszkálhassák a rendőrségen. Azev rá is ért, mert a merénylő ugyanaz a *Kudrjavcev* volt, akit a halálos ítélet végrehajtásával megölték.

Azt is látták, hogy közvetlen az ünnepség befejezése előtt egy frakkos ur néhány szögű *Kudrjavcev* fülébe s nyomban eltávozott a teremből. A portástól átvette elegáns felöltőjét, nagy borralalót adott s elrohant a rá várakozó autón. Ez volt a másik terrorista, akinek *Stolypin* kellett volna kivégeznie.

(Folytatása következik.)

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal
és előfizetés teljesítési helye

Oradea, Strada Regele Carol II. 5.
ELŐFIZETESI ÁRAK: Hétoldala. Egész évre 800, félévre 400
 negyedévre 210, egy hónapra 70 le.
 Magyarországon: Egész évre 30 P, félévre 15 P, negyedévre 15 P.
 Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.
Telefon: 27.

Felelősszerkesztő: **PERÉDI GYÖRGY**
 Cluj-i szerkesztő: **dr. Sulyok István**
 Cluj, Piata Unirii 13. — Telefon 802.

Kéziratokat nem örvényelünk meg és nem adunk vissza.
 Csak a választékos magánlevelekre válaszolunk.

Időjárás

A budapesti Meteorológiai Intézet jelentése szerint északi szél, változó felhőzet, néhány helyen kisebb eső és havazás várható. A hőmérséklet süllyed.

Zürichi zárlat. Párizs 20.35, London 15.16, Newyork 311 háromnegyed, Brüsszel 72.07 fél, Milánó 26.37 háromnegyed, Madrid 42.22 fél, Amsterdam 209.10, Bécs — schilling 57.55, Prága 12.91 fél, Berlin 124.05, Varsó 58.35, Belgrád 702, București 305.

FEBRUAR 10-IG MEGHOSSZABBÍTOTTAK AZ ALKALMAZOTTAK HELYZETÉRŐL SZÓLÓ KÉRDŐÍVEK BENYÚJTÁSÁNAK HATÁRIDÉJÉT. Bucurestiből jelentik: Mint ismeretes, a kormány a nemzeti munka védelméről szóló törvényvel kapcsolatban elrendelte, hogy a vállalatok február 1-ig kötelesek alkalmazottikat összeírni s az erről szóló kérdőívet betorjeszteni. A kibocsátott kérdőív egyik rovata tudvalegőleg az alkalmazottak nemzeti hovatartozását is feltünteti, ami érthetően nagy aggodalmakat kellett. A gyáriparosok szövetségének közbenjárására a kibocsátott kérdőívek, illetve listák benyújtásának terminusát február 10-ig meghosszabbították.

Az Ugron-család kettős gyász. Az Ugron-családot kettős gyász érte 24 órán belül. Budapesten meghalt Abrámfalvi öv. Ugron Gáborné, sz. Knöpfler Mária, a magyar politikai élet hatalmas vezéralakjának özvegye. 84 éves korában. Ugron Gábor volt belügyminiszter és Ugron András volt főispán, tárgumuresi (marosvásárhelyi) szállótulajdonos édesanyjukat vesztették el az elhunytban. Ugyancsak szerdán meghalt a nagyasszony unokaöccse: Zarándi Knöpfler Albert cristur de muresi (maroskereszturi) nagybirtokos, tüdőgyulladásban, 43 éves korában.

A bányai orvoskamara behajtja az orvosok követeléseit. Timișoara (Temesvár). Saját tud. Az orvoskamara már hónapokkal ezelőtt elhatározta, hogy intézkedéseket lépjen életbe, amelyek alkalmasak arra, hogy az orvosoknak ne legyenek többé nagyobb kinnlevőségeik. E határozat alapján a kamara most kötelezte tagjait, hogy honorárium követeléseiket három napon belül jelentessék be, hogy ügyvédei útján behajtsa. A felmerült költségeket az adósok viselik. Kötelezi továbbá a kamara a tagjait, hogy minden betegüktől, aki a kezelési költséget a kezelést befejeztével rögtön ki nem fizeti, kötelezvényt vegyenek, amely aztán biztosítékul szolgál az orvosnak. Végül kimondotta a kamara, hogy ezentul tilos az orvosnak pénzükre egy hónapnál tovább várnia. Egy hónap leteltével a követelést már be kell jelenteni a kamarának behajtás végett.

Egy évre meghosszabbították az újságírók vasuti szabadjegyét. (București.) Az újságíró vasuti szabadjegyek elosztása ügyében szerda este összeült a bizottság és elhatározta, hogy 1935 december 31-ig meghosszabbítja azok CFR jegyét, akiknek 1934-ben volt.

Csürös Emilia:

CSILLAGSZÁLLÁS

című könyvében az ifjúsági és gyermekszindarabok, prólogok, alkalmi köszöntők és egyéb alkalmi versek gazdag gyűjteménye található. Megrendelhető:

az Erdélyi Lapok könyvosztályánál.

Ára: **60** lei.

Vilmos császár fia Budapestre érkezett. Budapestről jelentik: Az éjszakai berlini gyorsal Budapestre érkezett Agost Vilmos herceg, Vilmos császár második fia. A pályaudvaron Mackensen budapesti német követ és a német követtség tisztikara fogadta. Magyar részről hivatalos fogadtatás nem volt. Agost Vilmos a német követsegen szállt meg. Utjának céljáról és arról, hogy meddig marad Budapesten, a herceg nem nyilatkozott.

Megbüntetik az árdrágítókat. Sătmar (Szatmár). Saját tud. Dr. Pogaciaș János vármegyei prefektus a nemrégiben leküldött miniszteri rendelet alapján, felhívta a városi tanácsot, hogy bizottságot küldjön ki az árdrágítók ellen. A városi időközi bizottság a prefektusi felhívásra kétféle bizottságot küldött ki azzal az utasítással, hogy tüzetes tárgyalás alá vonják az egyes cikkekről, ha szükség van, büntessék meg az árdrágítókat.

Összeütközött egy mozdony egy petróleumszállító vonattal. București. Saját tud. A bucaresti—constanai vonalon, a Saligny állomás előtti hidon, a 9823 számú petróleumszállító vonat összeütközött egy mozdonyal, aminek következtében a vonat három tartálykocsija kisiklott, lángbaborult és teljesen elégett. Az égő kocsik súlyosan megromgáltak a hidat is, amelyen az összeütközés történt. Emberéletben nem esett kár.

A pesti bankrabló agyon akarta löni sebesült társát. Budapestről jelentik: A Szabadság-téri bankrablók egyike, Tari, újabb töredelmes valamást tett a vizsgálóbíró előtt. Beismerte, hogy cinkostársát, a sebesült Radovicot agyon akarta löni, mert attól félt, hogy a sebesülés nyomravezeti a rendőrséget. Már fel is emelte a revolvérét, de a nagy zürzavarban inkább menekülésre gondolt. De később, az autóban is több ízben megkérdezte Radovicot, hogy hogyan érzi magát, fája-e a sebe. Radovic mosolyogva válaszolt, hogy „semmi az egész! Csak egy horszemet dobtak hozzám”. Azt is beismerte Tari, hogy a detektívet is agyon akarta löni, aki Szepesit elfogta. Akkor ugyanis még nem tudta senki, hogy kik Szepesi bűntársai. A bírósági tárgyalás ez ügyben február 11-én kezdődik.

A tetőről lezuhant és a talpára esett. Timișoara (Temesvár). Saját tud. Tóth Mihály munkás a Béga partján épült új raktárházak egyikének a tetőjén a havat taszigálta le egy lapáttal. Munkaközben a síkos cseréptetőn elcsúszott és elesett. Fekvő helyzetben, ahogy volt, rögtön le is csúszott a tetőről s a mintegy öt méter magasból a földre zuhant, de olyan szerencsésen, hogy a talpára esett s meg is állt. Megállapították azonban, hogy így is bokatorést szenvedett.

A magyar nép a vörösök keresztfáján

A kommün borzalmi a Rákosi-ügy nyolcadik napján

Budapestről jelentik: A Rákosi-bűnper esztörtöki, nyolcadik napján a tanúk forradalom és ellenforradalom eseményeiről vallottak.

Vörös Béla detektív elmondotta, hogy Szamueli Tibor Szolnokon 39 embert akasztott fel. Az utcán is több embert agyonlövetett. Hogy hányat, azt nem lehet tudni.

Magyar Ernő a tolnai ellenforradalom leveréséről vallott. Szamueli egyedül hallgatta ki az eléje hurcolt fehéreket s egy perc múlva már intett — és vitték a szerencsétleneket akasztani. A templom előtti téren a gömbakácokra akasztották fel az embereket.

Öv. Gara Jánosné, bölcskei asszony arról vall, hogy őt a vörösök arra kényszerítették, hogy csirkét és tojást vigyen Kalocsára. Amikor odaért, akkor akasztották a fiát. Csak annyit látott, hogy a fia nyakára teszik a kötelet — s aztán elvesztette eszméletét.

Brunner Imre községi állomásfőnök elmondotta, hogy Szamueli, Cserni József és Korvin-Klein társaságában különvonattal Kőszegre utazott. Autón nyomban a kivégzések színhelyére ment, majd felhívta telefonon Landler népbiztost és közölte, hogy két embert felakasztatott.

Elnök ekkor Rákosihoz fordul:

— Hallotta ezt? Tanu azt vallja, hogy Szamueli maga jelentette Landlernek a kivégzést.

Rákosi: Tanu elfogult. El sem hiszem, hogy Szamueli a kivégzéseknek csak egyharmadánál is jelen lett volna. Akkoriban minden kivégzésben Szamueli láttak.

Egy másik gazda azt vallja, hogy amikor Szamueli a községükbe érkezett, a tanács jelentette, hogy hét fehér van letartóztatásban. Szamueli erre annyit mondott: „Hét kőtel”. A tanács elnöke megkockáztatta a megjegyzést: „Nem kellene mindet felakasztani, mert nem

Feljegyzések

Az Actiunea Cooperatistă egyik lapja, a román szövetkezeti mozgalomnak, melyet hasznos volna jobban s mélyebben ismerni, mint amennyire magyar körökben általában ismerik.

E lap hasábjain olvassuk:

„Míg a kapitalista bankok 9 milliárd lei visszleszámitoló hitelt kaptak a Banca Nationala tőkéiből, addig a Központi Szövetkezeti Bank, mely hatmillió földműves gazdának — vagyis a román lakosság egyharmadának — hitelszervezetét jelenti, nem élvez több visszleszámitoló hitelt százmillió leinél, melyből tényleg mindössze kilencmillió leit utaltak ki. Micsoda gazdálkodás az, mikor egyetlen kapitalista nagybank 1300 millió visszleszámitolást kaphat, ugyanakkor pedig az egész szövetkezeti szervezetnek — mondj és ird: 6000 falusi népbanknak és azonkívül 3000 egyéb hitelszervezetnek — össze-vissza 9 milliós visszleszámitolást engedélyeznek?...”

A helyzet valóban különös. Gondoljuk meg: abban az államban történik ez, hol mindenki demokráciáról beszél s a paraszttámláról napoként újabb díszes elméletek születnek.

A román szövetkezeti lap 6000 földműves gazdaságról és 3000 hitelszervezetről beszél: ebben benne vannak a mi kisgazdánk és a mi hitelszervezeteink is.

A 100 milliós keretből kiutalt 9 millióban nem vagyunk azonban benn egyetlen lukas 50 banissal sem. (Skin.)

A háborúból visszamaradt gránát megölt egy gyermeket. Simleul-Silvaniei (Szilágysomlyó). Saját tud. Csak két nappal ezelőtt egy dinamitpatron felrobbant az egyik szilágysági volt bányaközsegen s három gyermek életét oltotta ki s most egy újabb, hasonló robbanás egy másik gyermeknek okozta halálát. Surcan Gavril 16 éves bányász (alsóbányi) fiu házuknak padlásán egy megrozsdásodott gránátot talált. Megpróbálta szétszedni s a felrobbant gránát megölte. A robbanásra előszedő szomszédok és a fiu szülei, a ház melletti gyümölcsösben Surcan Gavril összeroncsolt holttestét az egyik szilvafa ágai között találták meg, ahová a nagverejű detonáció felhajította. A nyomozás megindult annak a kiderítésére, hogy a veszedelmes háborús emléket ki helyezte el a ház padlásán.

* **Asztma és szívbetegek, mell- és tüdőbaj, görvély- és angolkór, a bór megbetegedései és furunkulózis** esetében a mindig kellemes hatású természetes „**Ferenc József**” keserűvíz az emésztőrendszer alaposán kitisztítja s a gyomor és a belek működését kitünően szabályozza.

mind érdemi meg”. Amire Szamueli hidegvérrel így válaszolt: „Maga lesz a nyolcadik”. Végül is két embert akasztottak fel.

Mayer Ödön, gyűjtőfogházbeli tisztviselő elmondja, hogy amikor Kun Bélaék kiszabadultak a fogházból, Kun Béla kijelentette, hogy a jó bánásmódot még külön hálás is lesz. Azt is mondotta, hogy két hét múlva ebből az épületből úgy is kaszánya lesz, mert börtönre a szovjet-államban nincs szükség.

Ezután az időközben elhunyt Nauk vallo-mását és egyes vörös őrpáncsnokoknak a kormányzótanácshoz intézett jelentéseit olvassák fel. Az egyik vörös őrpáncsnok arról tesz jelentést, hogy Szamueli ok nélkül kegyetlenkedik.

Szemák elnök (Rákosihoz): Mit szól ehhez? Maga azt mondta, hogy Szamueli nem volt közvetlen a kormányzótanács alá rendelve?

Rákosi: En nem azt mondtam.

Szemák: De ez így van.

Rákosi: Majd megállapítjuk.

Szemák: Ezért rendreállításom s három-napi sötétzárkára büntetem.

Rákosi: Ha így beszél, nem veszek részt többé a tárgyalásokon.

Szemák elnök erre Rákosit nyolcnapos sötétzárkára bünteti.

Rákosi közben már leült és így mondja:

— Csak hatnapra büntethet.

Elnök azonban megmarad a nyolc nap mellett, majd enunciólja, hogy a tanukihallgatások befejeződtek s felszólítja a vádat és védelmet, hogy esetleges, a bizonyítás kiegészítésére irányuló indítványait terjesszék elő.

Az ügyész a kormányzótanács jegyzőkönyvének és más újabb bizonyítékoknak beszerzését indítványozza.

Szabadon

választhat az alant felsorolt könyvek között, ha az előfizetési díját egy félévre 400 lejt, 1935 február 15-ig rendezti. Azonkívül résztvesz lapunk más helyén közölt sorsolásunkon is.

Szinyei József: A magyar nyelv
Weis István: A magyar falu
Genthon István: Budapest multja s művészete
Lukács Károly: A Balaton
Fitz József: A könyv története
Babits Mihály: Dante
Schenk Jakab: A madarak
Steiner Lajos: Az időjárás
Mosonyi János: Idegrendszerünk
Burger Károly: Az egészséges nő
Szöllőssy Lajos: A taplalkozás
Sik Sándor: A cserkészlet
Nyíró Gyula dr.: Psychoanalysis
Nagy József: A filozófia nagy rendszerei
Zimmermann Agoston: Fejlődés tan.
Bartucz Lajos: Miképp fedezte fel az ember önmagát
Lassovszky: Világrendszerek
Mihelics Vid: Keresztényszocializmus
Szabo Vendel: Katolicizmus
Balanyi György: Szerzetesrendek
Szabo Vendel: A papaság.
Luttor Ferenc: Roma. (A város a történelem tükrében)
Glatz Károly: Velence multja és művészete.
Harasztó Emil: A zenei formák története
Czettler Jenő: Agrárpolitika
Ihrig Károly: Szövetkezetek
Judik József: A pénz
Vermon Duckworth Barker: Az angol civilizáció
Szerb Antal: Az angol irodalom kis tükré
Kosztolányi Tibor: A német irodalom kis tükré
Várady Imre: Az olasz irodalom kis tükré
Török Pál: A francia irodalom története
Bartók Emma: A középkor
Kmosko Mihály: Az iszlám
Kállay Miklós: A legújabb líra a világ-irodalomban
Kniezsa István: A szlávok

Ha tehát fentti feltételeknek eleget tett, úgy közölje velünk a kiválasztott könyv címét, hogy azt megküldhessük. Csakis kifejezett kívánságra és a könyv címének megjelölésével expedíáljuk az ingyen könyvet.

Offenzíva indul a francia férfiak hanyag öltözködése ellen. Párizsból jelentik: A francia főváros luxusz-szaboi, fehérneműsei és kalaposai népes gyűlést tartottak a minap, amely sajtóvadászokkal végződött. A vacsora alatt a különböző szónokok nagy elkéséssel említették meg, hogy a francia férfi roppant kevés gondot fordít ruházatára, ami nagyon megtépzés Franciaország tekintélyét. A gyűlés elnöke szüneteltetés szavakkal mutatott rá, hogy mennyivel megszépülne Párizs képe, ha a francia férfi végre felhagyta „slamposágával”. A szónokok erőlesen követelték a „ruházkodási fegyelmeztséget”. Követelték, hogy a férfiak ezentúl váltsanak ruhát Párizsban, mielőtt látogatóba vagy színházba mennének. A szónokok végül is poharaikat a jövő jó ruhájára ültették és megállapították, hogy ha a francia férfiak kevésbé hanyagok lesznek a ruházkodás terén, az igazi nagy fejlődésnek indítja a ruházkodási ipart.

Nagy munkásmozgalmak Belgiumban és Franciáországban. Párizsból jelentik: Bruxellesi távirat szerint a belga parlament szerdán tárgyalta a szociálistákunk az ország gazdasági javulása tárgyában előterjesztett interpellációját. A szociálisták bejelentették, hogy tiltakoznak a bányászok nyugdíjának csökkentésére vonatkozó kormányintézkedések ellen és óriási zavargások kitörésével fenyegettek meg a kormányt. Hétfőn 125 ezer munkás vonul ki az utcára, ha nem vonja vissza a kormány a rájuk nézve sérelmes intézkedést. — Pénteken a francia fegyvergyárakban egyórás tiltakozó sztrájk lesz a kormány által elrendelt 4 százalékos bércsökkentés miatt.

A Magyar Párt szabadegeteme Dicsőmártonban (Dicsőszentmártonban). Saját tud. Most érkezett meg a blaji (balázsfalvi) prefektúrától a Magyar Párt részére a kulturális előadásokat engedélyező leirat. Az előadásokat hetenként tartják a párt helyiségében. Gyárfás Elemér szenátor és Pekri Géza elnök történelmi kérdésekről, Adorján Gábor református lelkész irodalomtörténetről, Bencze István római katolikus esperes etikai kérdésekről, Barabás Béla dr. v. képviselő, politikus, Doboz László a madártan köréből, ifj. Gy. d. Béla volt tanár, lapunk munkatársa a magyar művelődéstörténelemről, dr. Szántó Pál egészségügyi és dr. Vajda Béla ügyvéd, jogi aktualitásokról tart előadásokat.

Halálozás. Tg. Muresen (Marosvásárhelyen) meghalt Kéri és Pókafalvai özv. Kathonay Gyuláné szül. Petri Vilma 89 éves korában. Az elhunytban Tóthfalusy József református lelkész és dr. Péterffy István főorvos anyósukat gyászolják.

Meg nem engedett nőért háromnapos elzárás. Mercurea-Ciuc (Csíkszereda). Saját tud. Kósa Andras 24 és Cziriák Márton 22 éves, ciomani (gyergyócsomafalvi) legények a mult év nyarán az Okiráltságban cséplésnél dolgoztak. Ünnepeken összejöttek a községi vendéglőben, ahol többek között egy alkalommal találkoztak egy Neamt nevű bukovinai illetőségű német nemzetiségű munkással, aki elnekezte nekik az „Edesanyám ablakára rászállott a banat” kezdetű irredenta dalt. Cziriák megkérte, hogy írja be a jegyzőkönyvébe a dalt. A novemberi országos razzia során Felcsikon, amint a két legény kerékpáron hazafelé tartott, a csendőrszolgálat megmozdította őket és megalázták a jegyzőkönyvébe beírt dalt. Az ügyészség államelleni izgatást és lázítást látott fennforogni és a Marzescu rendtervény 9. és 11. szakaszai alapján adott ki vádiratot. A törvényszéki tárgyaláson beigazolódott, hogy Cziriák nem énekelte a dalt, de a nála talált szöveg miatt háromnapos elzárásra és 500 lei pénzbírságra ítélte a törvényszék. Kosat felmentették. Cziriák fellebbezést írt.

Egy asszony szörnű tűzhalála. Tg. Muresen (Marosvásárhely). Saját tud. Stan Johana bírbori (bélbóri) asszony petróleummal mosta a haját, majd a tűzhely nyitott ajtajához tartotta, hogy száradjon. Egy kipattant szikrától a haja s aztán a ruhája lángbaborult. A szerencsellen asszony se segíteni magán, sem menekülni nem tudott s ott égett össze a szoba padlóján. Egy óra múlva talált rá apósa, de az asszony már halott volt.

Az állami tanítók ellenőrizhetik a vallástani tanító katolikus papot. Mercurea-Ciuc (Csíkszereda). Saját tud. Vasile Chele megyei tanfelügyelő 217-1935. szám alatt a következő rendeletet küldötte az iskolai igazgató tanítóknak: Igazgató ur, az állami oktatási törvény értelmében és C. Stan közoktatásügyi vezérfelügyelő rendelete folytán tudás és megfelelő alkalmazkodás végett az ön iskolájában tanítando vallástani előadására a következő rendelkezéseket közlöm: a) A plébános szabályszerűen aláírja irni a jelentkezési könyvet, valamint feljegyzi a lecke anyagát; b) A görögkeleti és görög katolikus lelkészek a vallástani leckeanyagát kizárólag román nyelven kötelesek beírni; c) A református és római katolikus lelkészek a vallástani leckeanyagát román és magyar nyelven is beírhatják; d) A tanítók jelenhetnek a vallástani előadásra és a tanítás menetében alkalmazhatják az általános tanügyi ellenőrzést; e) A lelkészeket az állami iskolai igazgatók kötelesek írásban felhívni, ha a vallástani köteleseiket elmulasztják, vagy nem jelennek meg az orakon idejében és pontosan. Bármilyen erre vonatkozó szabálytalanság és késedelemért az iskolai igazgató személyesen felelős és kötelessége az esetről jelentést tenni az illetékes lelkész egyházi főhatóságának. Közölje ezeket az illetékesekkel. — Ugy gondoljuk, hogy a vallástani tanító papoknak fölösleges ez a rendelkezés, mert kötelességüket eddig is becsülettel teljesítették.

* **Gyomor- és béhbántalmak,** hasüregbeli vérpangás, izgékonyosság, migrén, kimerültség, szédülés, szívszorulás, rémes álmok, ijedőség, általános rosszullét, a munkaképesség csökkenése sok esetben rövidesen megszűnnek, ha a beteg néhány napon át reggel éhgyomorra egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet iszik.

Bánsági mérnök halála Kinában. Timişoara (Temesvár). Saját tud. A most érkezett értesítés szerint Kinában meghalt Berger Andras volt resitai (resicai) mérnök. Berger mérnök, mint a mélyfuratu munkálatok szakembere, egy bécsi szondacég szolgálatában állt és munkája révén megfordult mindenütt a világon. Felesége szül. Klemens Emma, fogadott fia Sándor László oravítai (oravici) malomtulajdonos és nagy rokonság gyászolja a távolban elhunyt mérnököt.

Elitették a plébános tolvaját. Mercurea-Ciuc (Csíkszereda). Saját tud. Megirtuk, hogy Orbán Dezső bicazi (gyergyóbékási) római katolikus plébános megszánta Zsigmond Ferenc volt szentferencendi laikus testvér, állás nélküli fiatalembert, magához vette, szállást és kosztot adott neki. Zsigmond a plébános jószágát azzal halálta meg, hogy távollétében felnyitotta a szekrényét, ellopot tizezer lei készpénzt és mintegy 20 ezer lei értékű ruhaneműt. Ugyanakkor kölcsönbe egy ruhát kért Farcasanu jegyzőtől is, s nem adta vissza. A bevezetett vizsgálat során a szálak az argesi kalugerez zárdájához vezettek: ott rejtőzködött el Zsigmond az igazságszolgáltatás elől. Végre elfogták és bíróság a teljes beismérésben lévő vádlottat nyolchónapi elzárásra, polgári jogainak háromévi felfüggesztésre ítélte. Vádlott az ítéletben megnyugodott s így az jogerős.

Lelőtte az erdőőr. Mercurea-Ciuc (Csíkszereda). Saját tud. Frumosa (Szépvíz) községben György Ignác gazdálkodó, amint az ügyészséghez érkezett jelentés mondja, az erdőőr engedély nélkül, levágott szekér fával hazafelé tartott. Találkozott az utcán Balázs Ferenc hatósági erdőőrrel, aki igazolásra szólította fel. György nem tudta a fa jogosságát igazolni, mi-re az erdőőr felszólította, hajtson a községházára, de nem engedelmeskedett. Balázs Ferenc erdőőr erre a fegyveréhez kapott. György azonban megelőzte és a fa közül hirtelen előkapott egy katonakarabélyt és rálőtt Balázusra, akit vesztéjében talált a golyó. Az erdőőrt kórházba szállították, György ellen az erdei kihágáson kívül, tiltott fegyverviselés és súlyos testisértes és hatóságai közeg elleni erőszak címen eljárás indult.

Bánsági hírek. Timişoara (Temesvár). Saját tud. Vasiliu pénzügyigazgató feljelentésére a rendőrség csütörtökön délelőtt nyomozást indított a pénzügyigazgató ügy ismeretlen tettes ellen, aki az egyik ügyosztályon nyolcvanezer lei értékű értékpapirt lopott. — A postaigazgatóságon február 1-én, pénteken kezdődik meg az elbukott postások és postai alkalmazottak fegyelmi vizsgálata, amely egy hónapig tart. — Az itélőtábla mellett működő vagyonellenőrző bizottság megkezdte Volpe István tanonc-vezérfelügyelő és a munkakamarai időközi bizottsági elnök vagyonának ellenőrzését. Volpe 1918-ban egyszerű, szegénysorsu falusi tanító volt, ma bírtoke, gépkocsija és ingatlanai vannak.

Hatnapos kerékpárverseny — egy helyben.

A barcelonai Olimpia-cirkusz a képünkön látható furcsa hatnapos kerékpárversenyt rendezte. A kerékpárok ugyanis egy helyben állnak, a versenyzők megtett kilométereit egy, a közepen függő óraszerkezet mutatja. Képünk ennek a nagyon is sportszerűen versenyzőknek a nekiindulását mutatja.

A

Valam

lan volt a királykisasszony körül, a piros ruhát elvette nyáj hajította drága áldozás után nyugvó nap sugarak előtt, a bódító látos, bódító ben minden meny, zár meg soha s királykisasszony

Történet

nek legkedvelebb mohapárnáit sehordták minden szűk kagylókat, miben sem gátol minde

— Any

teleg király

— Kívá

betegre fölé

virágillatot

tyú virágbot

hadat? Nyé

a hullámok

masszak vihe

kíván szíve

Nagyot

mondia: —

szünetedem

attól a szép

kint a heg

könnyen. ha

éjszötét a ha

Erre föl

hullámra ve

rült. Lányan

ték előre a

Alig pár lé

királykisass

— Szép

dér — beteg

nál?

A király

telefejte a ka

lyal nyujtott

— Kösz

meghatottan

A királ

solygott.

— Kösz

A szép

solygott.

Erre a

leány kicsiny

nyilt.

— Szíve

Csengett, ze

main át, mi

Zengett part

csilingeltek

den búbáj,

dér adta a h

dás nem vol

Olyan b

királykisass

rendes embe

gának éneke

erdőben. Sz

Istenhez nem

sebb lett. Ah

csak kinevel

csengése a t

A GYERMEK

ROVATVEZETŐ:
CSÜRÖS EMILIA

Balaton rege

Irta: F. Vadnai Hermin

Valamikor réges-régen, amikor még lakatlan volt a Balaton környéke, gyönyörű szép királykisasszony őrizte aranyászó kecskéit Tihany körül. Rózsaszínű hajnalon harmattal itatta, pirosló reggelen balzsamos füvekkel etette nyáját. A forró nap elől, hűvös erdőbe hajlotta drága, fényesszörű kecskéit s csak napáldozás után jött megint elő. Előjött, kitérte a nyugvó nap felé két alabástrom karját, a vörös sugarak előntötték tündérszép arcát, alakját; ilatatos, bódító rózsabimbóhoz hasonlított, amelyben mindenki csak gyönyörködött. Ajaka kemény, zárt rózsaszirm volt, nem nyílt még meg soha senkinek: a virágszállhoz hasonló királykisasszony néma volt.

Történt egyszer, hogy a Balaton tündérének legkedvesebb fia beteg lett. Betegágyának mohapárnáit tündérek, vízi nimfák őrizték, őszehordták számára a legszebb, a szívárvány minden színében pompázó kavicsokat, gyöngy-kagylókat, vízi-rózsákat; de a királyfiának semiben sem telt kedve. Unottan küldött el magától mindenkit, csak anyja maradt mellette.

— Anyám, én édes jó anyám, — súgta a beteg királyfi s kérően emelte föl kezét.

— Kívánsz valamit, gyermekem? — hajolt betege fölé az őszhajú tündér. — Hozzak neked virágillatot a földről? Harmatcsöppet csöngettyű virágból? Parancsoljam ide az aranyhalak hedát? Nyergeltessem kedvenc fogasodat, hogy a hullámok hátán ringattasd magad? Vagy támasszak vihart a Balaton tetején? Mondd, mit kíván szíved?

Nagyot sóhajtott a beteg s szégyenlősen mondta: — Ugy érzem, rögtön elmulna minden szenvedésem, ha egy pohár kecsketejet kérnél attól a szép királykisasszonytól, aki hajnalonkint a hegy fölén szokott állani. Ráismerem könnyen, habfehér a teste, rózsaszirm az arca, éjszótét a haja s a szeme olyan, mint a Balaton.

Erre fölkerelkedett az ősz tündér, hullámról hullámra vetette magát, míg a tó felszínére került. Lágyan szelte karja a vizet, készséggel vittek előre a fodrosodó habok, azlán partot ért. Alig pár lépésnyire tőle ott állott a világszép királykisasszony.

— Szép virágszál, — szólta a bánatos tündér — beteg fiam számára egy kagyló tejet adnál?

A királyleány megértette a kérést, hamar telefejté a kagylót habos tejjel s kedves mosollyal nyujtotta a tündérnek.

— Köszönöm, óh, köszönöm, — rebegte meghatottan az anya.

A királykisasszony csak állt, nézett, mosolygott.

— Köszönöm, — ismételte az anya.

A szép királyleány még mindig csak mosolygott.

Erre a tündér átkarolta, megcsókolta a leány kicsiny száját s az csodák csodájára megnyílt.

— Szívesen, — csengett az első szó ajkáról. Csengett, zengett, bongott messze a tó hullámain át, mintha angyalok kara énekelt volna. Zengett parttól partig, mintha ezüstcsöngettyűk csilingáltak volna. Benne volt a hangjában minden bűbáj, minden hívogató, csalogató. Tündér adta a hangot, nem Isten. Szép volt, de áldás nem volt rajta.

Olyan büszke lett hangjának szépségére a királykisasszony, hogy mindenkit lenézett, aki rendes emberi hangon szólott hozzá. Csak magának énekelt, ha kinn volt a tóparton vagy az erdőben. Szegény emberrel szóba sem állott, Istenhez nem fohászodott. Napról-napra gögősebb lett. Ahány kérő előjött érte messze földről, csak kinevette; kinevette s ilyenkor hangjának csengése a tófenéig is eljutott.

Igy hallotta egyszer a tó tündérének fia nevetni, akit a kecsketej meggyógyított. S most már ő is ott ült a tó partján minden este. Várta a királyleányt, akinek éneke egészen elbűvölte, de a szép leánynak senki sem kellett, mindenkit kinevetett.

Kinevette a szép tündérkiályfit is, aki bánatában elsorvadt.

Bősz haragra gyúlt most a tó öreg tündéré. Sebteben a tó felszínére vetette magát s olyan vihart támasztott, aminőt sem azelőtt, sem azután ember fia nem látott. A sziklák közül magas lángnyelvek csaptak elő, a lobogó tűz mind a tó partjára szorította az aranyászó nyáját. A hullámok besodorták a tóba s ott benne veszett a legutolsó gida is. Mindmáig hányja magából a Balaton a kecskekörmököt. Maga a gögös királykisasszony eltűnt. De megfogta az átok. Hangja, amellyel vétett, szépen zengő, ritkán szóló hangja ott rekedt valamely tihanyi üregben s bárki szól hozzá: koldus vagy király; bármint kérdezzen tőle: jót, rosszat, szépen felel rá a tihanyi visszhang.

A DIDERGŐ VÁNDOR

*Esik a hó, süvölt a szél,
Kavarja a havat,
Alkonyatkor a sík pusztán
Szegény vándor halad.
Dermedt már a keze-lába,
Jaj, csak az éj ott ne érje!
De megcsendül a harangszó:
S ujult lelket önt beléje.*

*Megy, mendegél... a harangszó
Hívja, hívogatja...
Barátságos, meleg szobán
Jár a gondolatja.
Nyisszatok majd ajtót neki,
Terítsetek neki asztalt,
Hadd mondja el: „Istén áldja,
Aki engem itt marasztalt!”*

PÓSA LAJOS.

Eminéni üzeni:

Mindazoknak, akik nem nyertek a pályázaton. Azt szerettem volna édes gyermekek, ha ügyes, rendes pályázataitokért mindegyiketeket külön megjutalmazhattalak volna. Azonban mivel csak hat díjat oszthatunk ki közöttetek, vígasztalóddjatok azzal, hogy aki most nem nyert, az a következő búsvéti pályázaton majd szerencsésebb lesz. *Pallós Rózsá és Nuszi* (Arad). Nagy örömmel olvastam szép, hosszú leveleteket, amelyben olyan közvetlenül írtátok le az ünneplésteiket, hogy én is közöttetek éreztem magam. Annak az ígéretnek pedig még jobban örülök, hogyha ki is nőttetek a gyermekrovatból, azért néha-néha mégis írtok majd nekem. Leveleteket mindig nagy szeretettel várom. *Márk Ilona* Tinoasá (Kézdisárfalva). Köszönöm, hogy elhoztad az egész iskoládat, — de irass velük külön, egyéni leveleket is. Így gyakorolhatják legjobban a magyar helyesírást és fogalmazást. A „Néplap”-ban most még nem lehet gyermekrovatot közölni, hiszen csak „mustármag” korát éli. — majd ha „terebélyes fává” erősödött. Irj részletes levelet saját magadról is. Szeretettel ölelek. „*Nagy mama*”. A küldött írást nem közölhetem, mert túlságosan elvont ahhoz, hogy a gyermekek megértsék és örömlököt találjanak benne. Megígérem azonban, hogy Ottóka történetét egy kicsi mesében meg fogjuk örökíteni. *Szabó Lili*ke Targu-Mureş (Marosvásárhely). Csak most köszönöm meg kedves figyelmédet Lilikém, igen jól esett. Mikor jöttök megint mifelénk?

A karácsonyi pályázatok eredménye

A karácsonyi helyesírási-pályázatra a következők javították ki Jancsika levelét: *Lestyán Károly*, *Takár Évike*, *Stefán Lacika*, *Stefán József*, *Marton Erzsébet*, *Nagy Irénke*, *Burda Zoltán*, *Eröss István*, *Páll Bandi*, *Rác Mária*, *Farkasházy Artur*, *Lőw Judit*, *Sultész Jolánka* és *Irénke*, *Máté Lajos*, *Babos Irén*, *Ferencz Mária*, *Ferencz Kálmán*, *Héjja Mária*, *Gáll András*, *Imre Anna*, *Ferencz Dénes*, *Karácsony Dezső*, *Babos Anna*, *Vargyasi Teréz*, *Kovács Olga*, *Tubák Anna*, *Karácsony Margit*, *Gábor Erzsébet*, *Kajcsa András*, *Kondrát Gáspár*, *Petés Üdön*, *Szotyori Béla*, *Ferencz Lajos*, *Kondrát Anna*, *Borbát Ilus*, *Nagy Ilonka*, *Babos Gábor*, *Babos Lajos*, *Héjja Béla*, *Kovács Emil*, *Keresztes Dénes*, *Vargyasi Tibor*.

„*Kinek mivel szereztek karácsonyi örömet*” című pályázatunkra a következők küldték be dolgozataikat: *Sultész Jolánka* és *Irénke*, *Lőw Judit*, *Farkasházy Artur*, *Páll Bandi*, *Burda Zoltán*, *Nagy Irénke*, *Marton Erzsébet*, *Stefan József*, *Stefán Lacika*, *Takár Évike*.

I. díj. *Perédi Ádi*: „*Tavaszi kisasszonya*” c. meséskönyve és egy tábla csokoládé. Megnyerte: *Marton Erzsébet* Toplița-Ciuc (Csíktapolca). II. díj. *Benedek Elek*: „*Pajkos Peti*” című meséskönyve és egy tábla csokoládé. Megnyerte: *Lestyán Károly* Oradea (Nagyvárad). III. díj. *Gárdonyi Géza*: „*Nevető könyv*” és egy tábla csokoládé. Megnyerte: *Máté Lajos* Tinoasá (Kézdisárfalva).

A karácsonyi dolgozat-pályázaton a következők nyerték meg a kitűzött díjakat:

I. díj. *Fábián Gyula*: „*A kis Mozart*” című könyve és egy tábla csokoládé. Megnyerte: *Takár Évike*, *Gheorgheni* (Gyergyószentmiklós).

II. díj. *Z. Tábori Piroška*: „*Béke sziget*” c. könyve és egy tábla csokoládé. Megnyerte: *Farkasházy Artur* (kérjük küldje be pontos címét).

III. díj. *Tábori Pál*: „*Ági cserkész lesz*” c. könyve és egy tábla csokoládé. Megnyerte: *Nagy Irénke* Oradea (Nagyvárad).

A vidékieknek postára tettük, a helybeliek szíveskedjenek kiadóhivatalunkban átvenni a nyereményeket.

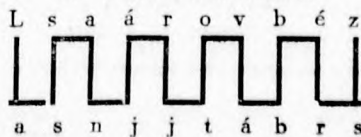
REJTVÉNYEK

I. PONTOS REJTVÉNY.

H. a. o. t. ö. d. é. i. z. m. e. ő. e

Azt is meg kell írni, hogy ki írta azt a verset, amelynek egyik sora a fenti rejtvény.

II. VONALREJTVÉNY.

L s a á r o v b é z

 a s n j j t á b r s

A január 11-i számunkban közölt rejtvények helyes megfejtése:

I. Bort, búzát, békességet, fát, fűvet, feleséget.

II. Abázia.

Megejtések: *Finta Ferenc*, *Policsek Magduska*, *Farkasházy Artur*, *Páll Bandi*, *Pöchacker Miska*, *Stefán Lacika*, *Stefán József*, *Nagy Irénke*, *Burda Zoltán*, *Eröss István*, *Rác Mária*, *Lőw Judit*, *Sultész Jolánka* és *Irénke*.

A sorsoláson *Páll Bandi*, *Mercurea-Ciuc* (Csíkszereda) nyerte meg *Csűrös Emilia*: „*Csilagszállás*” című könyvét. Kérjük közölje pontos címét.

SPORT

Ballangrud megjavította a 3000 méteres gyorskorcsolyázó világrekordot

Davosból jelentik: Szombaton és vasárnap nagyszabású nemzetközi gyorskorcsolyázóverseny lesz Davosban. A versenyre már megérkeztek a norvég, svéd és holland gyorskorcsolyázók, akik szerdán egymásközt rögtönzött versenyt tartottak, amely váratlanul nagyszerű eredménnyel végződött: világrekordot hozott.

Ballangrud 3000 m-en megjavította Staksrud világrekordját. Eredmények: 500 m.: 1. Ballangrud norvég, 43.4 mp. 3000 m.: 1. Ballangrud norvég, 4 p. 49.6 mp. Világrekord. 2. Heiden holland, 4 p. 58.1 mp. (A régi világrekordot a norvég Staksrud tartotta 4 p. 59.1 mp.-el, tehát a második helyezett is világrekordon belül futott).

Tavasszal Bucurestiben játszik a magyar profiválogatott?

Az egyik budapesti sportlapban jelent meg az a feltűnésteltető hír, hogy a magyar profisziget (PLASz) válogatott tavasszal Bucurestibe megy, ahol a román válogatott lesz az ellenfele. A lap még hozzáfűzi, hogy ez a mérkőzés lesz a megindítója a román-magyar sportkapcsolatoknak, amelyek a bojkott kimondásával megszüntek.

A hírrel szemben a bucuresti futballszövetség erősen állást foglalt és kijelentette, hogy a budapesti sportlap híresztelése légbőlkapott. Szó van ugyan egy Románia-Magyarország közötti válogatott labdarúgó mérkőzésről, de a tárgyalások ezirányban még meg sem indultak.

Carnera elégedetlen

a világbajnoki mérkőzések alakulásával. Az olasz óriás menedzsere, Louis Soresi, Buenos Airesből átváratott Newyorkba, hogy egyáltalán nem érdekli őket a kísorsolt Art Lasky elleni meccs, legszívesebben áthajózának Európába, ahol sokkal dúsabbnak ígérkezik a „babér”-termés. Londonban Carnera megmérkőzne Petersen-nel (ez 25 ezer dollárt hozna a konyhára, legalább), Brüsszelben Pierre Charles-szel (itt az összhévetel 40 százaléka lenne az övé) és valahol Európában Hamas-szel, vagy Schmeling-gel, de legszívesebben mindkettővel. Ha kell, követi őket egész Európán keresztül és ha nem akarnak kiállni ellene, az „utcan rohonia meg őket”. Ugy látszik mindezekből, hogy Carnera tényleg meglehetősen elégedetlen a dolgok állásával.

Jubileumok. Ebben az évben három nagy csapat üli meg 25 esztendősi jubileumát. Mindhárom a Nemzeti Bajnokság A) csoportjában szerepel: a NAC, az AMTE és a Kinizsi. Mindegyik csapat innepélyes keretek között ünnepli negyedszázados működését és erre több kiváló külföldi csapatot igyekeztek megnyerni. (A NAC például a prágai Sláviát szeretné). Az egyik aradi lap felveti azt az ötletet, hogy a három egyesületnek közösen kellene egy tornát rendezni, mégpedig a Nemzeti Bajnokság selejtező mérkőzésének lezajlása után, amikor anyagilag is jól járnának a rendezők. A terv nem rossz, de azt hisszük, hogy a NAC és a Kinizsi nem fognak hozzájárulni.

IOANITESCOU, volt miniszter, akit vasárnap az Atlétikai Szövetség elnökévé választottak, nem vállalja az elnökséget. A visszautasítás oka állítólag az, hogy a választás nem a legbiztosabb körülmények között történt.

Hol van Donelli? Az Egyesült Államok olasz származású centercsatára a tavalyi világbajnoki küzdelmek idején nagy feltűnést keltett kiváló játékaival. A nagyszerű csatár éppen ezért rengeteg szerződési ajánlatot kapott különböző olasz kluboktól, de hogy valamelyiket is elfogadta volna, arról senki sem tudott. Sőt Donelli a világválogatott után vissza is utazott Amerikába, azonban, amikor leszálltak a hajóról, nyomtalanul eltűnt a tömegben... Ezzel az eltűnéssel kapcsolatban most az egyik párizsi lap azt írja, hogy Donelli visszautazott Olaszországba és ott egy előkelő klubban álnéven szerepel...

Aprohirdetések

Aprohirdetések díja szavankint 3 let, vastagabb betűvel 6 let. Legkisebb aprohirdetés ára 30 let (Az állástkeresőknek 33 százalék kedvezmény). Cím a kiadóban 10 let.

Adás-vétel

Zsaket, mellényec, kitűnő állapotban eladó. Piata Venetia 1. (Templomtér).

Eladó ház

négy szobás lakással, nagy udvarral, is talloval. Értekezni: Oradea (Nagyvárad), Str. Balcescu Rét-u.) 7.

Eladó magánház

Háromszobás, fürdőszobás lakás olcsón eladó. Oradea (Nagyvárad), Str. Moldova (Kálvária-utca) 44.

Különféle

Pénzkölcsönt

kézizalagra, értékpapírra, adóbonra, előnyös feltételekkel megszerzünk. Mindennemű állampapírt, adóbonkat és betétkönyveket veszünk és eladunk. Faragó bankbizományos, Parcul Traian (Széchenyi-tér) 2. sa-rokíroda, d. e. 9-1-ig, délután 4-6-ig.

Lakás

Háromszobás lakás olcsón kiadó. Oradea, Str. Mihai Sorbu (v. Széles u.) 11.

Irodának is

alkalmas tagas üzethelyiség olcsón kiadó. Oradea Str. Alexandri 13 sz. alatt. Ugyen ott kiadó egy szoba konyhás udvar lakás.

Egyszobás

lakás, mellékhelyiségekkel február 1-től eladó. Str. Eliade Radulescu (Pál-u.) 13.

Két

szobás szoba, fürdőszobával kiadó. Butorok, ágyon, kék eladó. Oradea (Nagyvárad), Str. Cargiale 10-a

Két- és háromablakos utcai szobák, urinóknak kedvező feltételekkel kiadók. Str. Nicolae Zsiga (Lukács Gy-u.) 49.

Külön bejárato

tiszta butorozott szoba 1 vagy 2 személyre kiadó, esetleg kószttal. Str. Alexandri (Teleky u.) No. 21.

SZÍNHÁZ

Az ötvenéves „Aranyember”

A színház csütörtökre Jókai Aranyemberének előadását tűzte ki s ezzel ünnepli meg az ötvenéves jubileumot. Az Aranyember-t voltaképpen ötvenéves éve írta meg Jókai, de az országos sikert mégis félszázada érte meg. Az első pesti előadása 1884-ben, röviddel a dráma befejezése után volt a Nemzeti Színházban, ahol Teréziát Jászai Mari, Timár Mihályt Nagy Imre, Noémít P. Márkus Emilia, Athaliát Helvey Laura, Krisztyán Tódort Náday Ferenc, Timeát pedig Fáy Szeréna játszották. A darabnak igen nagy sikere volt. Vidéken először 1885 január 3-án Győrben volt a bemutatója, azután 1885 január 9-én Szegeden, 1885 január 17-én Salmaron, végül Clujon, ahol 1885 január 31-én mutatták be Salmaron Krisztyánt Csiszér Kálmán, Timárt Geróffy, Noémít Szabó Ilka játszották, közülük Csiszér és Geróffy országos nevet szereztek. Clujon (Kolozsváron) Noémít Geró Lina, Timeát Nagy Ibolyka, Athaliát Medgyaszay Evelin, Timárt E. Kovács Gyula, Krisztyánt pedig Nadányi játszották. Ez az együttes mutatta be az Aranyembert Oradean (Nagyváradon) a nyári szinkörben, amelyben ma a Heyman-mozi van, 1885 július 14-én.

Az Aranyember félszázados erdélyi bemutatóját most megünnepli a cluji (kolozsvári) színház és e hét csütörtökén Clujon (Kolozsváron), majd a jövő héten Oradean is előadják Jókai halhatatlan színpadi művét, amelyet regényformájában is mindenki ismer. Az Aranyember hamarosan kikerült külföldre is. Angolra még 1888-ban fordította le Agnes Keenard, németre is lefordították és Bécsben 1885 január 6-án volt nagyszerű premierje, de szerb nyelven is előadták, Gyorgyics Mita művészi átültetésében és Szerajevóban 1885 decemberében volt a bemutatója.

Dicsőretek, hogy az erdélyi színházak megünneplik az irodalmi fordulót és a Bánk Bán után most az Aranyember kerül sorra. Szép lenne, ha nem feledkeznenek meg Szigligetről sem.

HETI MŰSOR:

ORADEA (NAGYVÁRAD) Parlagi-társulat:

Február hó 1-én, pénteken este fél 9 órakor: **A Lánc.** Rendes helyárrakkal.
Február 2-án, szombaton délután 6 órakor 15-25 lejes helyárrakkal: **Az ismeretlen leány.**

Február hó 2-án, szombaton este 9 órakor nagy premier: **Ma éjjel szabad vagyok.** Rendes helyárrakkal.

Vasárnap délután 3 órakor 15 és 25 lejes helyárrakkal: **Sybill.** Operett.

Vasárnap délután 6 órakor: **A Lánc.** Rendes helyárrakkal.

Vasárnap este 9 órakor: **Ma éjjel szabad vagyok.** Operett. Másodszor. Rendes helyárrakkal.

TG.-MURES (MAROSVÁSARHELY).

Előkészületben: Pap Ella primadonna jutalomjátéka: **Húzd rá cigány!**

ARAD (Szent István-társulat):

Péntek: **Ma éjjel szabad vagyok.**
Szombat délután 5 órakor: **Érik a búzakalász.**
— Este 9 órakor: **Ma éjjel szabad vagyok.**

SATMAR (SZATMAR) (Szabadkay társulat):
Péntek: **Sárga lilium.**

A legújabb divatú női kalapok

Kiadja az Erdélyi Lapok Lapkiadó Rt.

Készült a Szent László-nyomda Rt. Kortorgópepen Oradea Str. Carol II. No. 5